

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

Випускна робота бакалавра

**на тему «Аналіз і оцінювання ефективності використання майна
підприємства»**

Виконала: студентка 2-го курсу, групи 201 пЕФ
Спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Синящок Ю.О.

Керівник: к.е.н., доцент Філонич О.М
Рецензент: завідувач кафедри економіки,
підприємництва та маркетингу,
к.е.н., доц. Чижевська М.Б.

Засвідчую, що в цій роботі немає запозичень із
праць інших авторів без відповідних посилань
Синящок Ю.О.

Підтверджую достовірність даних, використаних
у роботі
Синящок Ю.О.

Полтава, 2023 року

АНОТАЦІЯ

Синяцок Ю.О. «Аналіз і оцінювання ефективності використання майна підприємства». Рукопис. Випускна робота на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» – Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Полтава, 2023.

Робота містить 83 сторінки, 13 таблиць, 21 рисунок, список літератури з 75 джерел та 4 додатки.

Ключові слова: майно підприємства, оборотні активи, необоротні активи, рівень зносу, амортизація, оборотність, рентабельність, ефективність використання майна.

Мета роботи – визначення теоретичних і методичних основ та практичних підходів до аналізу, оцінювання й виявлення напрямів підвищення ефективності використання майна підприємства.

Об'єктом дослідження є процеси аналізу й оцінювання ефективності використання майна підприємства на матеріалах ТДВ «Яготинський маслозавод».

Предметом дослідження є теоретичні, методичні і практичні засади аналізу й оцінювання складу, структури, динаміки та показників ефективності використання майна підприємства.

У випускній роботі розглянуто комплекс питань, пов'язаних із визначенням теоретичної сутності майна підприємства, характеристикою його видів, узагальненням методичних підходів до оцінювання ефективності використання оборотних і необоротних активів, проведенням аналізу складу, структури й динаміки майна підприємства, оцінюванням та виявленням напрямів підвищення ефективності його використання в контексті покращення фінансових результатів діяльності підприємства.

ANNOTATION

Syniaschok Yu.O. "Analysis and evaluation of the efficiency of the use of the company's property". Manuscript. Graduation thesis for the first (bachelor's) level of higher education in specialty 072 "Finance, Banking and Insurance" – National University "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic", Poltava, 2023.

The work contains 83 pages, 13 tables, 21 figures, bibliography from 75 sources and 4 appendices.

Keywords: enterprise property, current assets, non-current assets, level of wear and tear, depreciation, turnover, profitability, efficiency of property use.

The purpose of the work – to determine the theoretical and methodological foundations and practical approaches to analysis, evaluation and identification of directions for improving the efficiency of the use of the company's property.

The object of study is the processes of analysis and evaluation of the efficiency of the use of the company's property on the materials of Yagotynsky Butter Plant.

The subject of research is theoretical, methodological and practical principles of analysis and evaluation of the composition, structure, dynamics and indicators of the efficiency of the use of the company's property.

The final work considers a set of issues related to the definition of the theoretical essence of the enterprise's property, the characteristics of its types, the generalization of methodological approaches to the evaluation of the effectiveness of the use of current and non-current assets, the analysis of the composition, structure and dynamics of the enterprise's property, the evaluation and identification of directions for increasing its efficiency use in the context of improving the financial results of the enterprise.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МАЙНА ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1. Поняття та класифікація майна підприємства.....	6
1.2. Фінансові аспекти ефективного використання активів суб'єкта підприємництва.....	13
1.3. Методичні підходи до аналізу майна підприємства та оцінювання ефективності його використання	20
РОЗДІЛ 2. ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МАЙНА ПІДПРИЄМСТВА НА МАТЕРІАЛАХ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД».....	28
2.1. Діагностика майнового стану підприємства	28
2.2. Коефіцієнтний аналіз ефективності використання оборотних і необоротних активів ТДВ «Яготинський маслозавод».....	38
2.3. Дослідження ділової активності та прибутковості підприємства	45
РОЗДІЛ 3. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МАЙНА ПІДПРИЄМСТВА.....	56
3.1. Прискорення оборотності активів як пріоритетний напрям підвищення ефективності їх використання	56
3.2. Підвищення ефективності використання оборотних коштів за рахунок скорочення дебіторської заборгованості підприємства.....	65
ВИСНОВКИ.....	74
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	76
ДОДАТКИ.....	83

				ВР	201 пЕФ	9669278
	П. І. Б.	Підпис	Дата	Аналіз і оцінювання ефективності використання майна підприємства		
<i>Розроб.</i>	<i>Синяцок Ю.О.</i>					
<i>Перевір.</i>	<i>Філонич О.М.</i>					
<i>Н. Контр.</i>	<i>Маслій О.А.</i>					
<i>Затверд.</i>	<i>Птаценко Л.О.</i>					
				Літ.	Арк.	Акрушів
				3	83	
						Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

ВСТУП

Майно підприємства, його структура та ефективність використання визначають фінансовий результат виробничо-господарської діяльності, фінансову стійкість, ліквідність і платоспроможність підприємства. В умовах дефіциту фінансових ресурсів, викликів воєнного стану ефективне використання наявних у підприємства активів набуває особливої ваги. Тому актуалізується проблема систематичного дослідження, аналізу і оцінювання ефективності використання майна підприємства з метою забезпечення його безперервної прибуткової діяльності.

Визначенню теоретико-методичних аспектів аналізу ефективності використання майна підприємства присвячено роботи таких науковців, як А.М. Поддєрьогін, В.Д. Базилевич, О.Г. Мендрул, Є.В. Мних, М.М. Єрмошенко, Р.А. Слав'юк, В.М. Шелудько, Л.О. Птащенко, А.Д. Шеремет, І.В. Олександренко, О.В. Савицька, С.А. Чернецька та багато інших. Разом із цим, у науковій літературі не сформовано чіткого й комплексного алгоритму оціночних дій у напрямі моніторингу ефективності використання всього майна підприємства, здебільшого розглядаються окремі аспекти аналізу оборотних і необоротних активів.

Метою випускної роботи є визначення теоретичних і методичних основ та практичних підходів до аналізу, оцінювання й виявлення напрямів підвищення ефективності використання майна підприємства.

Для досягнення зазначеної мети у роботі поставлені наступні завдання:

- визначено поняття та надано класифікацію майна підприємства;
- охарактеризовано фінансові аспекти ефективного використання активів суб'єкта підприємництва;
- узагальнено методичні підходи до аналізу майна підприємства та оцінювання ефективності його використання;
- проведено діагностику майнового стану підприємства на матеріалах ТДВ «Яготинський маслозавод»;

- здійснено коефіцієнтний аналіз ефективності використання оборотних і необоротних активів підприємства;
- досліджено вплив ефективності використання майна ТДВ «Яготинський маслозавод» на його ділову активність та прибутковість;
- обґрунтовано необхідність прискорення оборотності активів в контексті підвищення ефективності їх використання;
- запропоновано заходи з підвищення ефективності використання оборотних коштів за рахунок скорочення дебіторської заборгованості підприємства.

Об'єктом дослідження є процеси аналізу й оцінювання ефективності використання майна підприємства на матеріалах ТДВ «Яготинський маслозавод».

Предметом дослідження є теоретичні, методичні і практичні засади аналізу й оцінювання складу, структури, динаміки та показників ефективності використання майна підприємства.

У процесі розв'язання поставлених завдань у роботі використовувалися загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, а саме: наукової абстракції та узагальнення, порівняльного аналізу при вивченні теоретико-методичних засад оцінювання ефективності використання майна підприємства; статистичний, графічний, горизонтального, вертикального, коефіцієнтного, трендового, факторного аналізу для оцінювання фінансових показників ефективності використання майна підприємства; аналізу й синтезу при визначенні напрямів підвищення ефективності використання майна підприємства. Інформаційною базою дослідження є фахові періодичні й наукові видання за тематикою дослідження, річна фінансова звітність ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2019-2021 рр.

Структура дипломної роботи визначена метою та завданнями і складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МАЙНА ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Поняття та класифікація майна підприємства

Збереження прибуткової діяльності в умовах сьогодення, ефективне функціонування підприємств у посткризовий період і забезпечення високих темпів їхнього розвитку значною мірою визначаються обсягом і складом майна зазначених суб'єктів та ефективністю управління ним.

У науковій літературі відсутній єдиний підхід до трактування сутності поняття «майно підприємства». В найширшому трактуванні під майном підприємства розуміють матеріальні цінності, котрі йому належать на правах власності. Тобто майно підприємства – це економічні ресурси, котрі є власністю підприємства, контролюються ним і використовуються у процесі здійснення господарської діяльності та мають на меті отримання прибутку [7].

У чинному законодавстві України існує кілька визначень майна. У Господарському кодексі України майно трактується як сукупність речей та інших цінностей (включаючи нематеріальні активи), які мають вартісне визначення, виробляються чи використовуються у діяльності суб'єктів господарювання та відображаються в їх балансі або враховуються в інших передбачених законом формах обліку майна цих суб'єктів (ст. 139) [1]. У Цивільному кодексі України майно визначене як окрема річ, сукупність речей, а також майнові права та обов'язки (ст. 190) [2]. Там же зазначено, що майнові права є неспоживною річчю, тобто такою, що призначена для неодноразового використання і яка при цьому зберігає свій первісний вигляд протягом тривалого часу.

Науковці розглядають майно з різних точок зору. Так, Шершеневич Г.Ф. трактує сутність майна з економічної точки зору як блага, що є у володінні фізичної чи юридичної особи. Це можуть бути як речі, так і права.

Бутинець Ф.Ф. під майном розуміє матеріальні цінності, речі, які знаходяться у володінні юридичних та фізичних осіб, а також майнові права та зобов'язання юридичних і фізичних осіб, наприклад спадкове майно, яке знаходиться на балансі підприємства, відповідальність за охорону майна тощо.

Ларіна Я. С., Устенко О. А., Юрій С. І. визначають майно підприємства як сукупність матеріальних і нематеріальних цінностей і боргових зобов'язань підприємства. При цьому джерелами їх формування можуть бути грошові та матеріальні внески засновників, придбання майна в інших підприємств, одержані кредити, капітальні вкладення і дотації з бюджетів, доходи від цінних паперів, надходження від приватизації, благодійні внески та ін.

Таким чином, найчастіше науковці під майном розуміють річ або комплекс речей, майнові права та майно, що належить юридичній особі, матеріальні цінності. Майно підприємства характеризується не лише сукупністю матеріальних цінностей, якими володіє це підприємство, але і його майновими правами та зобов'язаннями інших суб'єктів господарювання. У свою чергу майно як об'єкт, що виробляється у діяльності суб'єкта господарювання та використовується для отримання економічної вигоди, визначається лише в нормативно правових документах.

Облік майна ведеться кожним суб'єктом підприємництва з метою отримання даних про його наявність, втрату, нестачу, рух, вартість та якісний стан, тобто про всі кількісно-якісні характеристики, які необхідні для формування та накопичення майнового потенціалу, встановлення належного контролю за умовами зберігання, доцільністю та ефективністю його використання. Все майно, яким володіє підприємство, і яке відображене в його балансі, називається активами підприємства.

І. О. Бланк визначає активи як економічні ресурси підприємства у формі сукупних майнових цінностей, що використовуються у господарській діяльності з метою одержання прибутку [56]. Автор акцентує увагу як на матеріальному, так і на фінансовому аспектах категорії активів та наголошує на

тому, що активи повинні належати підприємству на правах власності або розпорядження.

Основні ознаки майна підприємства, котрі характеризують його економічну сутність, наведено на рис. 1.1.

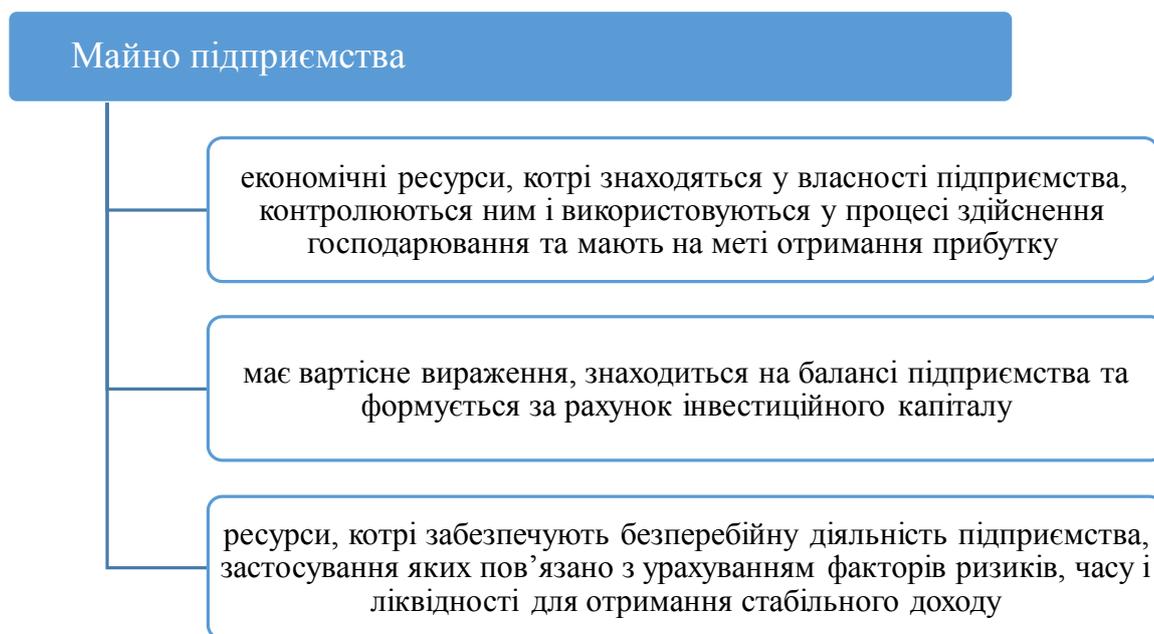

Рис. 1.1. Сутнісні характеристики майна підприємства

І. О. Бланк наводить й інші сутнісні характеристики майна, які комплексно відображають суть даної категорії [56]:

- 1) економічні ресурси, які використовуються у процесі здійснення господарської діяльності підприємства;
- 2) ресурси, що приносять дохід;
- 3) ресурси, використання яких пов'язано з фактором часу;
- 4) майнові цінності, які формуються за рахунок інвестованого капіталу;
- 5) майнові цінності, які мають вартість, що може бути визначена;
- 6) економічні ресурси, що володіють продуктивністю;
- 7) економічні ресурси, які повністю контрольовані підприємством.

Для цілей аналізу та оцінювання ефективності використання майна підприємства важливо розглянути його види. Найпоширеніші класифікаційні ознаки та різновиди майна відповідно до них наведено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Класифікація майна підприємства за найпоширенішими ознаками

№ з/п	Класифікаційна ознака	Види майна
1	За формою функціонування	– матеріальні активи – нематеріальні активи – фінансові активи
2	За характером участі в виробничо-господарській діяльності і швидкості обороту	– іммобілізоване (необоротні активи) – мобільне (оборотні активи)
3	За участю у виробництві	– виробничі фонди – невиробничі фонди
4	За ступенем ліквідності	– активи в абсолютно ліквідній формі – високоліквідні активи – середньоліквідні активи – слаболіквідні активи – важколіквідні активи
5	Залежно від економічної форми, якої набуває майно в процесі здійснення господарської діяльності	– основні фонди – оборотні засоби – грошові кошти – товари
6	За оборотоздатністю	– майно у вільному обороті – майно, обмежене в обороті – майно, вилучене з обороту
7	За характером володіння	– власне – орендоване

Залежно від економічної форми майна у процесі здійснення господарської діяльності до майнових цінностей належать основні засоби, виробничі запаси, грошові кошти та цінні папери.

Важливим для подальшого дослідження є розмежування видів майна за правом володіння та користування. За цією ознакою варто виділити майно, яким володіє підприємство, і майно, що перебуває в користуванні підприємства. До першого типу належить майно, яке утримується підприємством на правах власності та відображене у його балансі. До другого типу належить

майно, яким підприємство може користуватись у процесі своєї господарської діяльності. До складу майна, яке в конкретний момент часу перебуває у користуванні підприємства, належать активи, що відображені у балансі підприємства, та отримані підприємством у користування майнові цінності на основі операційної оренди за мінусом майнових цінностей, переданих підприємством у фінансову та операційну оренду чи у тимчасове користування іншим підприємствам.

Для дослідження складу майна, яке перебуває у користуванні підприємства, найдоцільніше використовувати підхід, наведений у Господарському кодексі України та Міжнародних стандартах бухгалтерського обліку, за яким майно поділяється на окремі види, відображені на рис. 1.2.

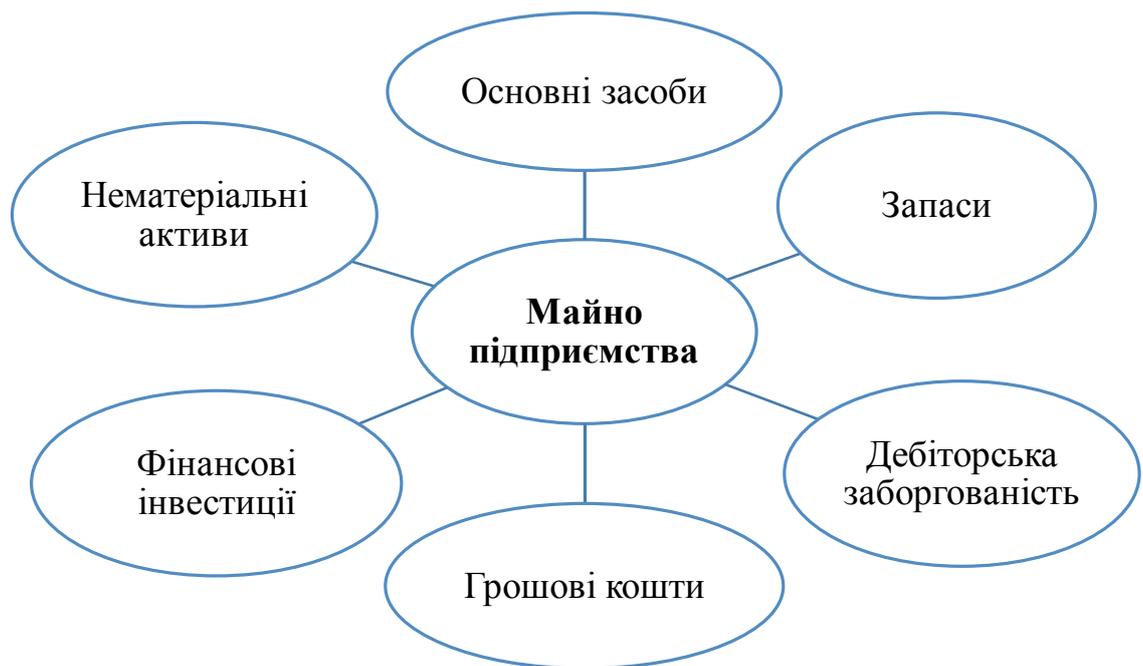

Рис. 1.2. Види майна підприємства для цілей аналізу й оцінювання ефективності його використання

Активи підприємства у залежності від їх участі у виробничому процесі та інших характеристик поділяються на необоротні (з тривалим періодом використання в процесі фінансово-господарської діяльності) та оборотні (які використовуються протягом одного виробничого циклу).

Відповідно до НП(С)БО №1 «оборотні активи – гроші та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу. Необоротні активи – всі активи, що не є оборотними» [3].

Необоротні активи – це матеріальні і нематеріальні ресурси, що знаходяться у постійному русі, а результатом їх використання є виготовлена продукція. Через амортизаційні відрахування частина вартості необоротних активів переходить на продукцію. Необоротні активи, якщо оцінювати їх склад за змістом статей у розділ 1 балансу включають:

- нематеріальні активи;
- незавершені капітальні інвестиції;
- основні засоби;
- інвестиційну нерухомість;
- довгострокові біологічні активи;
- довгострокові фінансові інвестиції (а) які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств; б) інші фінансові інвестиції);
- довгострокову дебіторську заборгованість;
- відстрочені податкові активи; інші необоротні активи.

Щодо складу необоротних матеріальних активів, то слід відмітити, що важливим їх елементом є основні засоби (інвестиційна нерухомість, земельні ділянки, будинки та споруди, машини та обладнання та ін.), які становлять більшу частину майна підприємства. Однак, окрім основних засобів, до необоротних матеріальних активів відносяться також малоцінні необоротні матеріальні активи, тимчасові (нетитульні) споруди, природні ресурси, капітальні інвестиції, довгострокові біологічні активи та ін.

Як відзначають більшість авторів до оборотних активів підприємства відноситься та частина майна, яка використовується протягом одного виробничого циклу і повністю переносить свою вартість на вартість продукції змінюючи свою натурально-речову форму.

Оборотні активи є одним з найважливіших елементів виробничого процесу на підприємстві. Різновиди оборотних активів, що є мобільною частиною майна, від ефективності використання яких на пряму залежить ділова активність підприємства та його фінансовий результат виробничо-господарської діяльності, наведено в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Види оборотних активів підприємства

Ознака	Види	Склад (згідно з балансом підприємства)
Функціональна роль у процесі виробництва	Оборотні виробничі фонди	Виробничі запаси, товари, готова продукція на складі, тварини на вирощуванні, незавершене виробництво, напівфабрикати власного виробництва, витрати майбутніх періодів
	Фонди обігу	Готова продукція відвантажена, грошові кошти в касі та на розрахункових рахунках у банку, дебіторська заборгованість, поточні фінансові інвестиції та інші оборотні активи
Практика контролю, планування та управління	Нормовані	Виробничі запаси, товари, готова продукція на складі, тварини на вирощуванні, незавершене виробництво, напівфабрикати власного виробництва, витрати майбутніх періодів
	Ненормовані	Готова продукція відвантажена, грошові кошти в касі та на розрахункових рахунках у банку, дебіторська заборгованість, поточні фінансові інвестиції та інші оборотні активи
Джерела формування	Власний оборотний капітал	Це частина оборотних активів підприємства, що створена за рахунок власних коштів підприємства
	Позичений оборотний капітал	Показує частину (вартість) оборотних активів, що сформовані за рахунок позичених коштів
	Залучений оборотний капітал	Частина оборотних активів підприємства, яка створена за рахунок залучених фінансових ресурсів (поточні зобов'язання перед працівниками, бюджетом, страховими організаціями, учасниками, із внутрішніх розрахунків та іншими суб'єктами)

Своєчасне і повне задоволення потреби підприємства в оборотних засобах у процесі його фінансово-господарської діяльності – основа системи фінансування майна підприємства та забезпечення безперебійної виробничої діяльності. достатність як критерій оптимальності передбачає наявність такої величини оборотних активів, яка дозволить досягти запланованого обсягу і

структури товарообороту та безперебійного фінансування поточних потреб за умов збереження або скорочення тривалості операційного циклу.

Систематизація існуючих підходів до класифікації майна підприємства дає можливість дійти до висновку, що у законодавстві України існує два основних підходи. Згідно з першим підходом до складу майна підприємства відносять його активи, відображені у балансі (основні засоби підприємства, нематеріальні активи, незавершене будівництво, запаси, цінні папери, грошові кошти, дебіторська заборгованість). Вужчий підхід передбачає включення до складу майна підприємства довгострокових активів і запасів підприємства чи тільки обсягів його довгострокових активів.

Аналіз складу та структури майна є початковим етапом оцінювання ефективності його використання та інструментом виявлення змін, які відбуваються у процесі здійснення господарської діяльності та управлінні майновим потенціалом підприємства.

1.2. Фінансові аспекти ефективного використання активів суб'єкта підприємництва

Забезпечення прибуткової діяльності й платоспроможності підприємства є одним з основних завдань в сучасних складних умовах. Саме підвищення ефективності використання майна підприємства сприятиме покращенню його функціонування.

Першочерговим завданням в контексті забезпечення безперебійної діяльності підприємства й розширення виробництва є формування достатнього обсягу майна, виявлення і задоволення потреби в окремих його видах, а також оптимізації його складу для забезпечення умов ефективності господарської діяльності. В умовах високого рівня невизначеності та дефіциту фінансових ресурсів важливим завданням є забезпечення цілеспрямованості та чіткої організації процесу формування й використання майна на підприємстві на основі таких принципів:

- забезпечення відповідності обсягу і структури майна обсягу і структури виробництва та збуту продукції;
- врахування найближчих перспектив розвитку операційної діяльності і форм її диверсифікації;
- забезпечення оптимального складу майна з позиції ефективності господарської діяльності;
- забезпечення умов прискорення обороту майна в процесі його використання;
- вибір найбільш прогресивних видів майна з позицій забезпечення росту ринкової вартості підприємства [58].

Згідно з першим принципом формування майна підприємства підпорядковано в першу чергу завданням його розвитку. Виходячи з того, що на початкових стадіях життєвого циклу обсяг операційної діяльності зростає досить високими темпами, то майно, яке формується на початковому етапі діяльності господарюючого суб'єкта повинно мати певний резервний потенціал для забезпечення можливості стрімкого приросту продукції й економічного зростання.

Одним із головних принципів формування та ефективного використання майна підприємства є забезпечення відповідності обсягу і структури майна обсягу та структурі виробництва і збуту продукції. Особливості формування різних видів майна на етапі створення підприємства проявляються у тому, що в складі необоротних активів підприємства повністю відсутні довгострокові фінансові вкладення, адже даний вид майна формується в процесі його подальшої фінансово-господарської діяльності. А в складі оборотних активів на початковому етапі формування майна практично повністю відсутня дебіторська заборгованість.

Важливим напрямком підвищення ефективності використання основних засобів є встановлення оптимального співвідношення між основними й оборотними фондами з урахуванням виробничого напрямку підприємств.

Потреба в основних засобах визначається окремо для виробничих будівель і приміщень та для машини і обладнання, які використовуються у виробничому технологічному процесі і залежить від особливостей операційної діяльності підприємства. Потреба у запасах визначається у для кожного їх виду. Потреба у грошових активах визначається на майбутні три місяці. За успішної господарської діяльності нормативи майна у грошовій формі суттєво знижуються.

Для забезпечення ефективності господарської діяльності принцип оптимальності складу майна направлений, з одного боку, на забезпечення майбутнього повного корисного використання окремих його видів, а з іншого – на підвищення сукупної потенційної їх здатності генерувати операційний прибуток.

Стосовно фінансових аспектів ефективного формування й використання майна, перш за все, варто виділити основні джерела фінансування майна підприємства. Підприємства формують свої активи за рахунок коштів бюджетів різних рівнів, засновників, пайових внесків членів колективу, внесків іноземних учасників (для спільних підприємств), виручки від реалізації цінних паперів (акцій) тощо. При дефіциті цих ресурсів для формування майна підприємства можуть залучати банківський кредит та інші позики.

У процесі функціонування підприємства його активи можуть поповнюватися за рахунок власних фінансових ресурсів (прибутку), залучених, позикових та інших джерел (додаткових внесків підприємств, дотацій з бюджетів, благодійних внесків юридичних та фізичних осіб) (рис. 1.3). Джерела формування активів відображаються у пасиві бухгалтерського балансу підприємства. Логіка побудови балансу, як основної фінансової моделі підприємства, відображає, що кожна стаття активів повинна мати джерело фінансування в пасиві. Власний капітал та довгострокові зобов'язання об'єднуються в, так звані, постійні пасиви. Короткострокові кредити і позики, кредиторська заборгованість й та частина довгострокових зобов'язань, термін погашення якої настає в поточному періоді, складають короткострокові (поточні) пасиви.

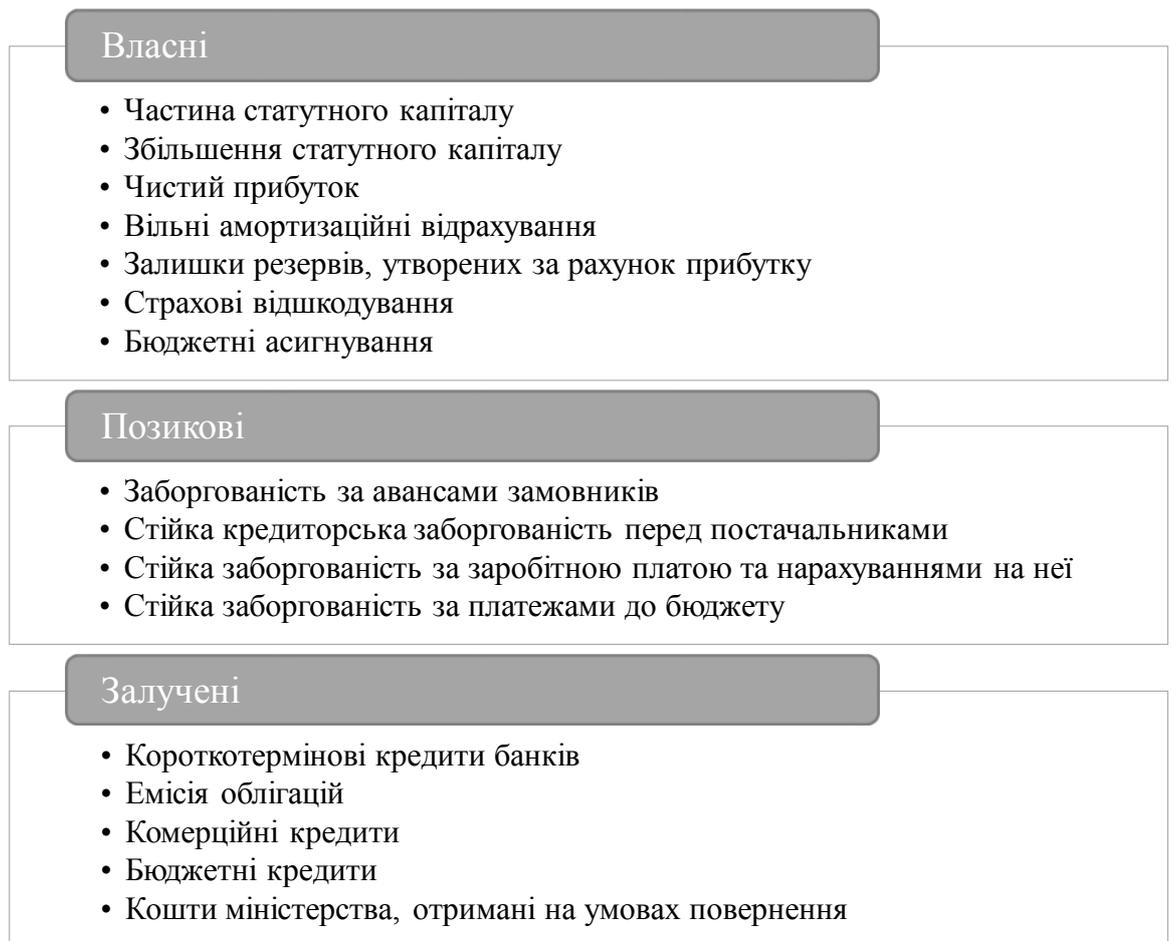

Рис. 1.3. Джерела фінансування активів суб'єкта господарювання

Власні джерела, що спрямовані на формування активів підприємства, зараховуються до його статутного капіталу. Власним джерелом фінансування активів є прибуток, яким володіють лише прибуткові підприємства, в яких вартість вкладеного оборотного капіталу після завершення кругообігу збільшується за рахунок частини отриманого чистого прибутку. А у збиткових підприємств вартість вкладеного оборотного капіталу, навпаки, зменшується на величину отриманих збитків.

При недостатності власних та прирівняних до них ресурсів для фінансування активів залучаються позикові кошти, які мають бути направлені на фінансування мобільної частини майна. До позикових джерел формування оборотних засобів відносяться в основному короткострокові кредити і позики. Перш за все це банківські і комерційні кредити, позики. Як правило, вони покривають тимчасову, додаткову потребу в ресурсах. Основні напрями за-

лучення кредитів для формування оборотних засобів: кредитування сезонних запасів сировини, матеріалів і витрат; тимчасовий дефіцит власних оборотних засобів.

У процесі діяльності підприємство має реальну змогу поповнювати найбільшу частину майна за рахунок коштів, що йому не належать, але постійно перебувають у його обігу і можуть бути використані в сумі їх мінімальних залишків. Це мінімальна заборгованість із оплати праці та тимчасово вільні залишки резерву на покриття майбутніх платежів, заборгованість бюджету та державним цільовим фондам тощо. Ці ресурси формують кредиторську заборгованість підприємства.

Ще одним джерелом фінансування майна підприємства є залучені кошти, які не належать підприємству, але внаслідок діючої системи розрахунків перебувають у його обігу (комерційний кредит, бюджетні кредити, емісія облігацій тощо).

Вибір джерел фінансування майна підприємства є важливим аспектом фінансової діяльності на підприємстві, від чого перш за все залежить його ділова активність, ліквідність і платоспроможність

Система фінансування активів підприємства повинна забезпечити, в першу чергу, підприємства своєчасне і повне задоволення потреби підприємства в оборотних засобах у процесі його фінансово-господарської діяльності. Проте не менш вагоме значення відводиться своєчасному відтворенню основних засобів як головної частини його іммобілізованого майна.

Відтворення основних засобів – це процес безперервного їх поновлення у зв'язку з фізичним зносом або так званім «моральним» старінням, спричиненим науково-технічним прогресом, до настання повного фізичного спрацювання. Зношеність основних фондів призводить до зниження ринкової вартості підприємства та його конкурентоспроможності, тому у світовій практиці вирішальна роль здійснення процесу оновлення основних засобів належить амортизаційним відрахуванням. Це пояснюється перевагою амортизаційних відрахувань у порівнянні з іншими джерелами інвестицій: при будь-

якому фінансовому стані підприємства амортизаційні відрахування мають місце і завжди залишаються у його розпорядженні.

Протягом строку служби об'єктів основних засобів підприємства акумулюють перенесену на виготовлену продукцію вартість у формі амортизаційних відрахувань. Функціонування основних засобів у фізичному вигляді завершується після закінчення строку служби об'єкта основних засобів, і відбувається перетворення накопичених амортизаційних відрахувань у нові об'єкти основних засобів, які приходять на зміну зношеним та вибулим з експлуатації. Не менш важливу роль у процесі відтворення основних засобів відіграють зовнішні джерела. До цих джерел відносяться банківські кредити і позики, лізинг, іноземні інвестиції.

В Україні на рівні підприємств розробка амортизаційної політики розглядається як другорядне питання і не знаходить відповідного місця у вирішенні завдань оновлення основних засобів. Амортизаційні відрахування в значній мірі використовуються не за своїм безпосереднім призначенням [51]. Головним джерелом фінансування відтворення основних засобів на підприємствах в Україні упродовж останніх років є власні кошти підприємств.

Однією з головних причин, які гальмують оновлення основних засобів в Україні є нестача вільних фінансових ресурсів. Одним із найнеефективніших методів оновлення основних фондів в Україні є залучення іноземних інвестицій. На сьогоднішній день через війну інвестиційна активність підприємств є надзвичайно низькою – обсяги інвестицій, направлених на оновлення основних засобів не перевищують в окремих галузях і 1 %. Тому вирішення проблеми підвищення ефективності відтворення основних засобів є одним з основних завдань виробничої діяльності підприємств, від результату якого залежить їх фінансовий стан та конкурентоспроможність.

Ефективне використання основних засобів підприємства як основної частини його іммобілізованого майна здійснюється за схемою, представленою на рис. 1.4.

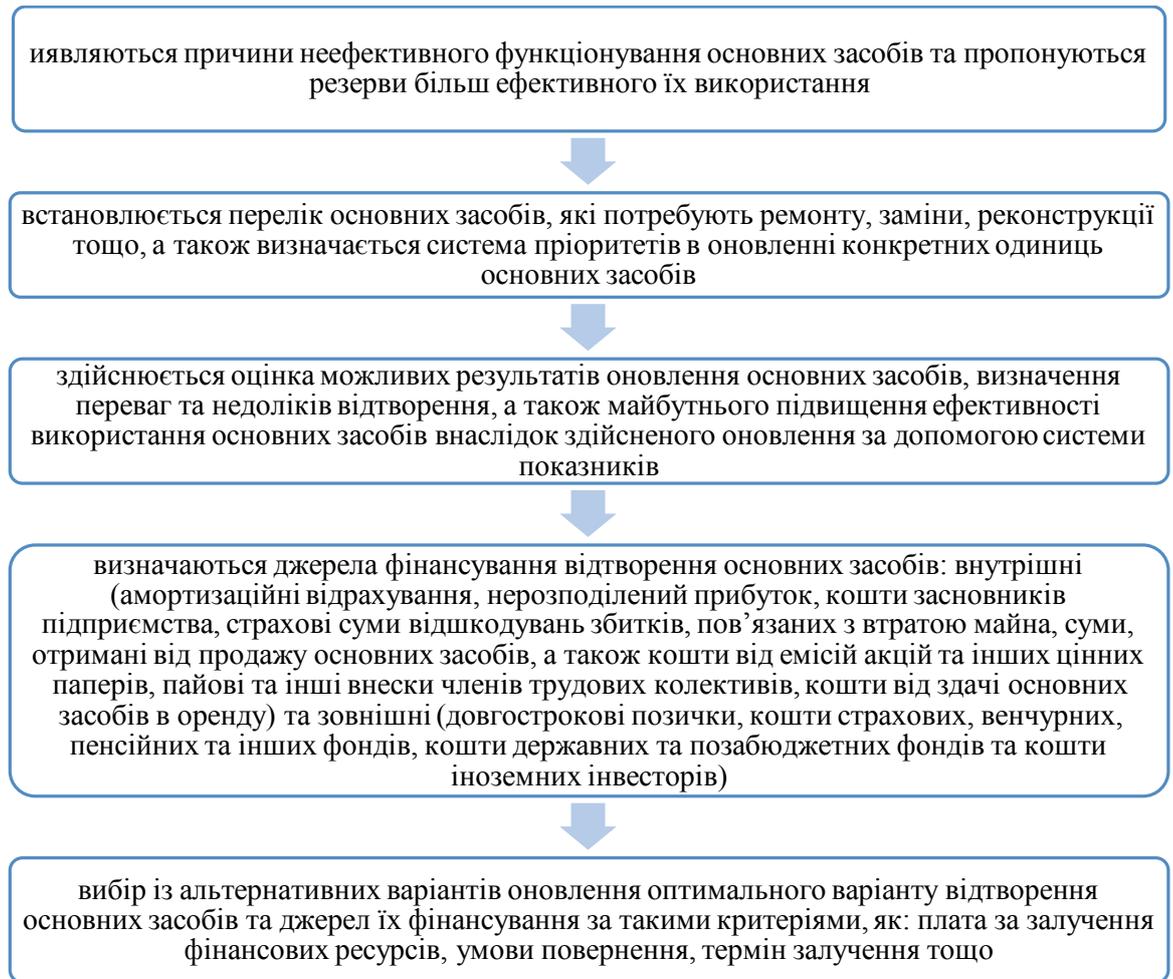

Рис. 1.4. Етапи забезпечення ефективного використання основних засобів підприємства

В процесі діяльності з метою забезпечення найефективнішого використання мобільної частини майна підприємства – оборотних активів – виникає об'єктивна необхідність здійснювати їх нормування у відповідності з плановими показниками виробництва. Традиційно в економічній літературі виділяють чотири групи методів нормування оборотних активів: метод техніко-економічних розрахунків; економіко-статистичні методи; економіко-математичні методи; евристичні методи (експертних оцінок). На основі обраного методичного підходу здійснюються розрахунки обсягів і рівнів окремих видів оборотних активів та їх загального нормативу з використанням перелічених методів. Розраховані нормативи повинні відповісти заданому критерію достатності. Норматив буде вважатись оптимальним з точки зору критерію

рію достатності, якщо плановані темпи зростання товарообороту перевищуватимуть темпи збільшення обсягу товарних запасів.

Критерієм ефективності використання оборотних активів підприємства є прискорення їх обертання та зростання рентабельності. Прискорення обертання загальної суми оборотних активів досягає шляхом збільшення частки оборотних активів з високою оборотністю і зниження частки активів, що обертаються повільно. До активів з високою оборотністю можна віднести: запаси сировини і матеріалів, по яких не створюються страхові резерви; запаси готової продукції, що користуються високим попитом; грошові кошти, які постійно знаходяться в постійному обороті.

Підвищення рентабельності оборотних активів досягається шляхом своєчасного використання тимчасових вільних залишків грошових активів для формування ефективного портфелю поточних фінансових інвестицій, що можуть принести підприємству прямий дохід у формі процентів або дивідендів, розміщення коштів на депозит. З метою оптимізації прибутковості оборотних активів необхідно оптимально поєднувати активи, що дають прямий дохід і ті активи, які такого доходу не приносять.

1.3. Методичні підходи до аналізу майна підприємства та оцінювання ефективності його використання

Аналіз майнового стану підприємства – початковий етап оцінювання ефективності використання майна. Від складу, структури та динаміки майна залежать подальші оціночні процедури, адже в залежності від переважання в складі майна тих чи інших видів оборотних чи необоротних активів в подальшому мають обиратися акценти поглибленого аналізу ефективності використання майна підприємства в цілому.

Аналіз майнового стану починається із дослідження структурної динаміки його складових та капіталу, котрим володіє підприємство та визначення змін які відбулися за аналізований період. Тенденції зміни майна підприємства слід

пов'язувати з основними джерелами його формування. Для цього розглядаються показники пасиву балансу: підсумок, власний і позиковий капітал. Також слід перевірити правильність вкладення коштів в активи підприємства. За інших рівних умов, ознаками позитивного майнового стану досліджуваного підприємства є: збільшення підсумку балансу в кінці звітної періоду в порівнянні з початковим; перевищення темпів приросту оборотних активів над необоротними; перевищення величини і темпів росту власного капіталу над позиковим; зразкова рівність темпів приросту кредиторської та дебіторської заборгованості [30].

Основні етапи аналізу ефективності використання майна наведено на рис. 1.5.

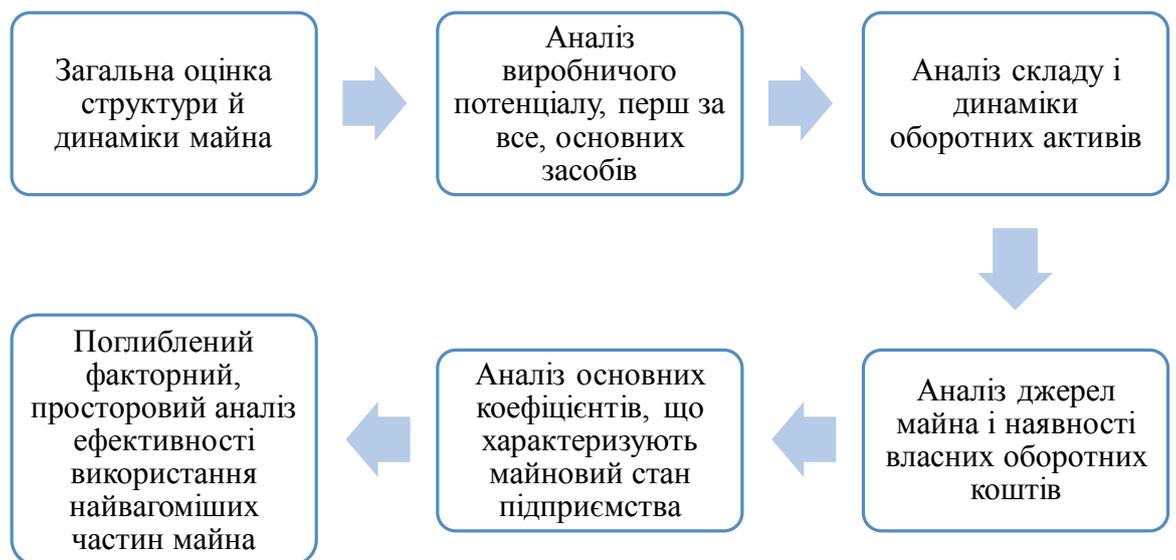

Рис. 1.5. Методичний підхід до аналізу ефективності використання майна підприємства

Основними підходами до аналізу майна підприємства є вертикальний і горизонтальний аналіз фінансової звітності; факторний аналіз, ступені взаємного впливу на діяльність підприємства причинно-наслідкових зв'язків, технічні прийоми аналізу майна. Для цілей горизонтального і вертикального аналізу майна підприємства складається агрегований баланс підприємства, на

основі якого оцінюється структура і динаміки необоротних і оборотних активів.

Тенденції зміни майна підприємства слід пов'язувати з основними джерелами його формування. Тому аналіз майнового стану починається із дослідження структурної динаміки його складових та капіталу, котрим володіє підприємство задля визначення змін, які відбулися протягом аналізованого періоду. Для цього розглядаються показники пасиву балансу: підсумок, власний і позиковий капітал. Також слід перевірити правильність вкладення коштів в активи підприємства.

Вертикальний аналіз показує структуру майна підприємства та його джерел. Як правило, показники структури розраховуються у відсотках до валюти балансу. Відносні показники згладжують негативний вплив інфляційних процесів, які істотно утруднюють зіставлення абсолютних показників у динаміці. Горизонтальний аналіз звітності полягає в побудові однієї чи кількох аналітичних таблиць, в яких абсолютні показники доповнюються відносними темпами зростання (зниження). Слід зауважити, що в умовах інфляції цінність результатів горизонтального аналізу знижується. Структура вартості майна не визначає фінансового стану підприємства. Аналіз структури майна підприємства, її динаміки не дає відповіді на питання скільки вигідно для інвестора вкладення коштів у дане підприємство, лише оцінює стан активів і наявність коштів для погашення зобов'язань.

Основні групи відносних показників, за допомогою яких оцінюється майновий стан підприємства та ефективність використання іммобілізованої частини майна (основних засобів) систематизовано на рис. 1.6. Основними показниками, за допомогою яких здійснюють оцінку майнового стану підприємства є: коефіцієнт реальної вартості основних засобів; коефіцієнт зносу основних засобів; коефіцієнт придатності основних засобів; частка оборотних виробничих фондів в обігових коштах; частка основних засобів в активах; коефіцієнт мобільності активів; фондомісткість; фондоддача. На основі

аналізу цих показників можна оцінити поточний майновий стан підприємства.

Рис. 1.6. Система показників оцінювання стану та ефективності використання основних фондів підприємства

Одним із ключових показників забезпеченості підприємства основними фондами є фондомісткість (Φ_m), що показує, на яку суму потрібно придбати основні виробничі фонди підприємству для випуску необхідних обсягів продукції (послуг). Його можна обчислити за формулою:

$$\Phi_m = \frac{\overline{OF}}{ЧД} = \frac{\Phi N^{\circ 1} 1010 \text{ напоч} + \Phi N^{\circ 1} 1010 \text{ накін}}{2 \cdot \Phi N^{\circ 2} 2000} \quad (1.1)$$

де \overline{OF} – середньорічна вартість основних фондів; ЧД – чистий дохід від реалізації.

Під фондоозброєністю праці ($\Phi_{\text{озбр}}$) розуміють показник ефективності використання основних виробничих фондів працівниками підприємства, який розраховується як співвідношення вартості активної частки основних виробничих фондів і чисельності промислово-виробничого персоналу в максимально завантажену робочу зміну підприємства ($\text{Ч}_{\text{пвп}}$), тобто за формулою:

$$\Phi_{\text{озбр}} = \frac{\overline{\text{ОФ}}}{\text{Чисельністьпрацівників}} = \frac{\text{ФN}\text{№}1\ 1010\ \text{напoch} + \text{ФN}\text{№}1\ 1010\ \text{накін}}{2 \cdot \text{Чисельністьпрацівників}} \quad (1.2)$$

Коефіцієнт вартості основних фондів в активах підприємства показує питому вагу залишкової вартості основних засобів у загальній вартості майна підприємства і визначається як відношення залишкової вартості основних засобів до валюти балансу. Розраховується за формулою:

$$K_{\text{воф}} = \frac{\text{ОФ}_{\text{к.р.}}}{\text{ВБ}} = \frac{\text{ФN}\text{№}1\ 1010\ \text{накін}}{\text{ФN}\text{№}1\ 1300\ \text{накін}} \quad (1.3)$$

де $\text{ОФ}_{\text{к.р.}}$ – залишок основних фондів на кінець періоду; ВБ – валюта балансу.

Одним із основних показників оцінки стану основних фондів є коефіцієнт зносу, який характеризує частку вартості основних фондів, що її списано на витрати виробництва у попередніх періодах. Коефіцієнт зносу визначається відношенням суми зносу основних фондів до балансової вартості основних фондів.

$$K_3 = \frac{3}{\text{ПВ}} = \frac{\text{ФN}\text{№}1012\ \text{накін}}{\text{ФN}\text{№}1011\ \text{накін}} \quad (1.4)$$

де 3 – сума зносу основних фондів; ПВ – первісна вартість основних фондів.

Оберненим за змістом до коефіцієнту зносу є коефіцієнт придатності, котрий показує, яка частина основних фондів придатна для експлуатації в процесі господарської діяльності.

$$K_{\text{п}} = \frac{ЗВ}{ПВ} = \frac{\text{Ф№1 1010 накін}}{\text{Ф№1 1011 накін}} \quad (1.5)$$

де ЗВ – залишкова вартість основних фондів на кінець періоду.

Коефіцієнт оновлення основних фондів характеризує інтенсивність уведення в дію нових основних фондів і показує частку введених основних фондів за визначений період у загальній вартості основних фондів на кінець звітнього періоду.

$$K_{\text{ОН}} = \frac{ОФ_{\text{н}}}{ОФ_{\text{к.р.}}} = \frac{\text{Ф№5 2060 гр. 5}}{\text{Ф№1 1011 накін}} \quad (1.6)$$

де ОФ_н – вартість основних фондів, що надійшли.

Коефіцієнт вибуття показує інтенсивність вибуття основних фондів, тобто ступінь вибуття тих основних фондів, які або морально застаріли, або зношені й непридатні для подальшого використання. Позитивною в діяльності підприємства є ситуація, коли вартість уведених в дію основних фондів перевищує вартість вибутих основних фондів. Для цього розраховується коефіцієнт приросту основних фондів.

$$K_{\text{виб}} = \frac{ОФ_{\text{в}}}{ОФ_{\text{п.р.}}} = \frac{\text{Ф№5 2060 гр. 8}}{\text{Ф№ 1011поч}} \quad (1.7)$$

де ОФ_в – вартість основних фондів, що вибули; ОФ_{п.р.} – вартість основних фондів на початок року.

Одним із основних показників оцінки ефективності використання основних фондів є фондовіддача, яка характеризує обсяг виробленої підприємством продукції (послуг) у вартісних вимірниках одиницею основних виробничих фондів.

$$\Phi_{\text{від}} = \frac{\text{ЧД}}{\text{ОФ}} = \frac{\text{Ф2 р. 2000}}{\frac{\text{Ф№1 1010 напоч} + \text{Ф№1 1010 накін}}{2}} \quad (1.8)$$

Збільшення цього відношення слід тлумачити як підвищення ефективності управління основними засобами.

Під рентабельністю основних фондів розуміють показник ефективності використання основних фондів підприємства, який розраховується як відношення прибутку від основної виробничої та невиробничої діяльності підприємства до середньорічної вартості основних виробничих фондів, тобто за формулою:

$$P = \frac{\text{ПдО}}{\text{ОФ}} * 100 = \frac{\text{Ф№2 2090}}{\frac{\text{Ф№1 1010 напоч} + \text{1010 накін}}{2}} * 100 \quad (1.9)$$

де ПдО – прибуток до оподаткування.

Інтегральний показник економічної ефективності використання основних фондів характеризує зв'язок між кількістю одиниць ресурсів, що застосовуються у процесі виробництва, та одержаною кількістю будь-якого продукту (результату діяльності):

$$I = \sqrt{\Phi_{\text{від}} * P} \quad (1.10)$$

Важливим аспектом діагностики та управління на підприємстві є мобільна частина майна – оборотні активи, вагомість дослідження ефективності

використання яких підтверджується тим, що більшість виробничих підприємств не вміють управляти своїми оборотними активами, що призводить до значних витрат на їх утримання та знецінення. Наявність достатнього обсягу оборотних активів та їх ефективне використання забезпечує підприємству планові прибутки, безперебійне виробництво та достатній рівень ліквідності та платоспроможності.

Основними показниками, що відображають ефективність використання оборотних активів, є коефіцієнти ділової активності та рентабельності, які узагальнено в Додатку А. Результати діагностики дозволяють сформулювати комплекс пропозицій для підприємства, які допоможуть покращити не лише майновий стан підприємства, а й обумовлять ріст позитивного фінансового результату і рентабельності підприємства.

Отже, теоретична сутність майна науковцями розглядаються по різному. Більшість із них притримуються позиції, що майно підприємства – це сукупність його матеріальних цінностей, а також пов'язаних з ними майнових прав, які використовуються для здійснення фінансово-господарської діяльності та отримання прибутку.

Встановлено, що функціонування підприємства у ринковій економіці передбачає наявність відповідного майна, що забезпечує його безперебійний розвиток, економічне зростання та збереження фінансової незалежності. Структура та величина кожного з видів майна, джерела його фінансування залежать від економічних потреб, стадії виробничого циклу та стратегічних пріоритетів й тактичних завдань розвитку підприємства.

Аналіз і оцінювання ефективності використання майна – важлива складова фінансового аналізу діяльності підприємства, що є основою для прийняття управлінських рішень щодо підвищення ділової активності, платоспроможності й рентабельності підприємства.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МАЙНА ПІДПРИЄМСТВА НА МАТЕРІАЛАХ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД»

2.1. Діагностика майнового стану підприємства

Фінансовий стан та ефективність виробничо-господарської діяльності будь-якого суб'єкта господарювання визначається якістю управління його активами. Тому оцінювання ефективності використання майна підприємства варто розпочати з діагностики його майнового стану.

Фінансовий аналіз ефективності використання майна проводиться на матеріалах одного із найбільших та найкращих виробників сиру та вершкового масла в Україні – Товариства з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод». Це підприємство харчової промисловості займається переробленням молока та виготовленням молочної продукції і розташоване у місті Яготин, Яготинського району, Київської області.

Кількість працівників на «Яготинський маслозавод» становить в середньому 950 осіб. Завод розпочав свою роботу в червні 1956 року та став одним з найбільших молочних підприємств в Україні. З часом він почав реконструюватися, з'являлося нове більш сучасніше обладнання, а згодом був переведений на природний газ, що дало змогу збільшити швидкість переробки молока на добу. Для поліпшення якості продукції на ТДВ «Яготинський маслозавод» було встановлено високотехнологічне обладнання найкращих світових виробників, яке дало змогу проводити виробничий процес без втручання людини, а саме забір сировини та фасування готової продукції, що гарантує високу якість виготовленому продукту.

У 2006 рік підприємство увійшло до складу групи компаній «Молочний альянс», яка є лідером в молочній галузі України, поєднує в собі найпотужніші підприємства з виготовлення та реалізації молочної продукції. У по-

дальшому спостерігався розвиток ТДВ «Яготинський маслозавод», на якому відкрито цех з виготовлення сухого знежиреного молока й розроблено нові види продукції на основі незбираного молока.

Після приєднання до групи компаній «Молочний альянс» ТДВ «Яготинський маслозавод» почав набирати потужності та обсяги виробництва, що призвело до збільшення сировинної зони підприємства, яка зараз охоплює Київську, Полтавську, Чернігівську, Житомирську, Черкаську, Вінницьку та Хмельницьку області. Так, у 2012 році на торговельному ринку з'явилась його нова марка молочного харчування для дітей під назвою «Яготинське для дітей». Для цього було збудовано окремий завод, який розташований в екологічно чистій зоні смт. Згурівка, Київської області.

Станом на 2023 рік Яготинський маслозавод випускає 36 видів молочної продукції під ТМ «Яготинське»: масло, молоко, сметану, кефір, ряжанку, термостатну молочну продукцію, м'які і кисломолочні сири, йогурти, питну закваску з наповнювачами та без них, функціональний кисломолочний продукт геролакт, какао на молоці.

Структура продукції ТДВ «Яготинський маслозавод» наведена у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Дохід від продажу різних видів продукції ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2019-2021 роки

Найменування номенклатурної групи	2019 р.	2020 р.	2021 р.
Масло	573 574	571 572	592229
Сирно-творожна	290 352	314 630	379215
Молоко	776 198	829 450	752070
Вершки	121 096	142 669	131225
Сметана	342 428	432 234	398737
Кисломолочна	495 407	475 380	449156
Дитяче харчування	389 436	293 125	333728
Інша молочна продукція	171 994	107 263	67301
Усього	3 160 485	3 166 323	3103661

Візитівкою заводу вже багато років вважається вершкове масло ТМ «Яготинське», яке за майже 60-річну історію свого існування отримало безліч нагород, високу репутацію та зростаючий попит. Гордістю підприємства також є унікальний кисломолочний продукт – закваска «Яготинська» з підвищеним вмістом спеціально підібраних корисних молочнокислих бактерій, які забезпечують продукту м'який приємний смак і виняткову користь для організму. Підприємство першим розробило і налагодило випуск готових до вживання заквасок, створивши нову товарну категорію на українському молочному ринку. Про стрімкий розвиток категорії заквасок свідчить постійне зростання обсягів виробництва та реалізації цього продукту на підприємстві (з 300 до 30 000 літрів на добу за десять років існування закваски) [44].

ТДВ «Яготинський маслозавод» у групі молокопереробних підприємств «Молочний альянс» пройшов у жовтні 2014 року сувору інспекцію якості продукції Європейською Комісією і з 2016 року офіційно був внесений до переліку затверджених експортерів у країни ЄС. Сьогодні експортна географія підприємства досить широка і налічує більше 30 країн, серед яких Казахстан, Білорусь, Молдова, Азербайджан, Узбекистан, Нігерія, Єгипет, Японія, В'єтнам, Алжир, Бангладеш, Мексика, Саудівська Аравія та багато інших.

У 2017 році з метою мінімізації витрат було змінено організаційно-правову форму підприємства – перетворення Публічного акціонерного товариства «Яготинський маслозавод» у Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод».

Фінансовий стан підприємства залежить, у першу чергу, від правильного вкладення фінансових ресурсів у його активи. У процесі функціонування структура активів підприємства постійно змінюється. Найбільш загальну характеристику про ці зміни можна отримати за допомогою вертикального і горизонтального аналізу. Агрегований баланс підприємства наведено у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Агрегований баланс підприємства ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2019-2021 роки

Актив	2019 рік		2020 рік		2021 рік		Відхилення (+,-) 2020/2019		Темп зростання 2020/ 2019, %	Відхилення (+,-) 2021/2020		Темп зростання 2021/ 2020, %
	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	в сумі, тис. грн.	в пито- мій вазі, %		в сумі, тис. грн.	в пито- мій вазі, %	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. Необоротні активи (1095)	400715	29,53	521959	33,69	432579	27,47	121244	4,16	130,26	-89380	-6,22	82,88
1.1. Основні засоби і нематеріальні активи (1000+...+1020)	299742	22,09	449730	29,03	420152	26,68	149988	6,94	150,04	-29578	-2,34	93,42
1.2. Довгострокові фінансові інвестиції (1030+1035)	77225	5,69	52495	3,39	0	0,00	-24730	-2,30	67,98	-52495	-3,39	0,00
1.3. Відстрочені податкові активи (1045)	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-
1.4. Інші необоротні активи і довгострокова дебіторська заборгованість (1040+1090)	23748	1,75	19 734	1,27	12427	0,79	-4014	-0,48	83,10	-7307	-0,48	62,97
2. Оборотні активи (1195)	956393	70,47	1027446	66,31	1142041	72,53	71053	-4,16	107,43	114595	6,22	111,15
2.1. Запаси (1100+1110)	106923	7,88	166210	10,73	165657	10,52	59287	2,85	155,45	-553	-0,21	99,67
2.2. Дебіторська заборгованість (1120+1125+...+1155)	829873	61,15	849588	54,83	940436	59,72	19715	-6,32	102,38	90848	4,89	110,69
2.3. Грошові кошти та їх еквіваленти (1160+1165)	19270	1,42	10217	0,66	31692	2,01	-9053	-0,76	53,02	21475	1,35	310,19
2.4. Витрати майбутніх періодів (1170)	197	0,01	249	0,02	377	0,02	52	0,00	126,40	128	0,01	151,41
2.5. Інші оборотні активи (1180+1190)	130	0,01	1182	0,08	3879	0,25	1052	0,07	909,23	2697	0,17	328,17
3. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття (1200)	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-
Всього майна (1300)	1357108	100%	1549405	100%	1574620	100%	192297	-	114,17	25215	-	101,63

Продовження таблиці 2.2

Пасив	2019 рік		2020 рік		2021 рік		Відхилення (+,-) 2020/2019		Темп зростання 2020/ 2019, %	Відхилення (+,-) 2021/2020		Темп зростання 2021/ 2020, %
	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	в сумі, тис. грн.	в пито- мій вазі, %		в сумі, тис. грн.	в пито- мій вазі, %	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. Власний капітал (1495)	528350	38,93	592 784	38,26	529401	33,62	64 434	-0,67	112,20	-63 383	-4,64	89,31
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення (1595)	219143	16,15	201 451	13,00	247574	15,72	-17 692	-3,15	91,93	46 123	2,72	122,90
3. Поточні зобов'язання і забезпечення (1695)	609615	44,92	755170	48,74	797645	50,66	145 555	3,82	123,88	42 475	1,92	105,62
3.1. Короткострокові кредити банків (1600)	129238	9,52	216608	13,98	378396	24,03	87 370	4,46	167,60	161 788	10,05	174,69
3.2. Кредиторська заборгованість (1605+...+1650)	411351	30,31	514851	33,23	394601	25,06	103 500	2,92	125,16	-120 250	-8,17	76,64
3.3. Інші поточні зобов'язання (1660+...+1690)	69026	5,09	23711	1,53	24648	1,57	-45 315	-3,56	34,35	937	0,04	103,95
4. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття (1700)	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-
5. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду (1800)	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	-
Всього капіталу (1900)	1357108	100	1549405	100	1574620	100	192297	-	114,17	25 215	-	101,63

Протягом 2019-2021 рр. спостерігається зростання величини майна ТДВ «Яготинський маслозавод». Протягом 2020 року відбулося зростання суми майна на 192297 тис. грн або 14,17%, а протягом 2021 року – на 25215 тис. грн або 1,63% до 1574620 тис. грн. Це свідчить про те, що підприємство розширює обсяги своєї діяльності.

Збільшення активу балансу відбулося в значній мірі за рахунок збільшення оборотних активів на 71053 тис. грн (7,43%) у 2020 році і на 114595 тис. грн (11,15%) у 2021 році. Динаміка майна ТДВ «Яготинський маслозавод» протягом 2019-2021 рр. наведена на рис. 2.1.

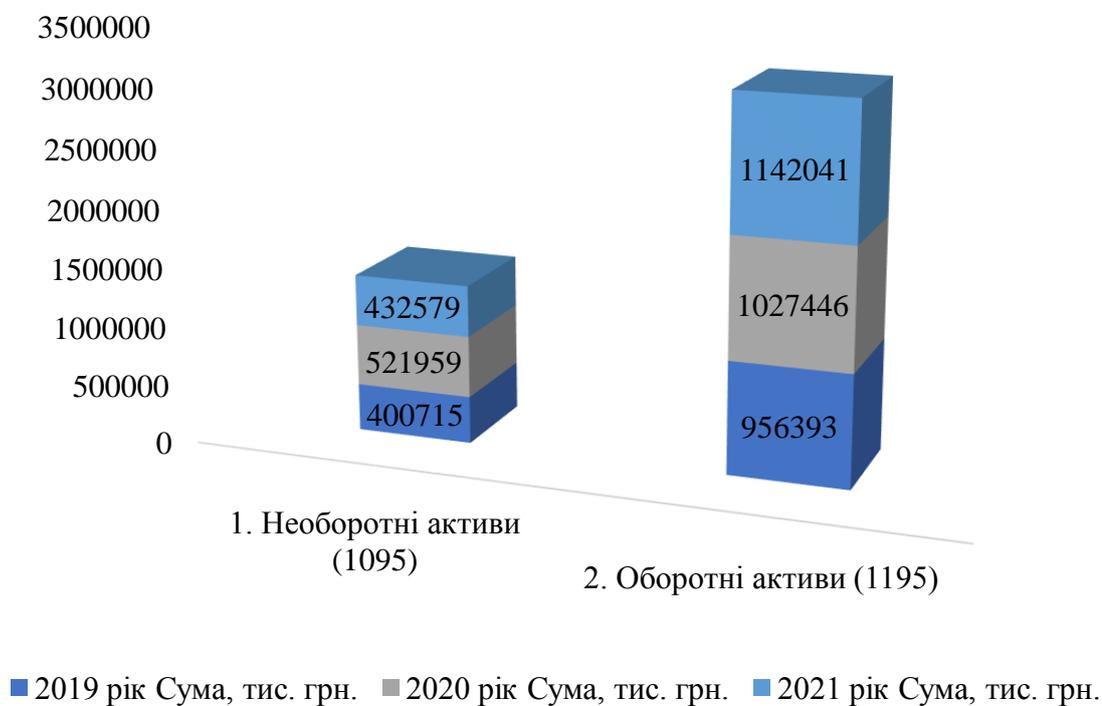

Рис. 2.1. Динаміка майна ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2019-2021 роки

Загалом, збільшення оборотних активів підприємства свідчить про підвищення активності підприємства в його господарській діяльності, тобто збільшення обсягу виробництва та реалізації продукції, а також збільшення обсягу запасів і забезпечення використання деяких ресурсів для виробництва продукції чи надання послуг. Це може свідчити про формування більш мобі-

льної структури активів, що сприяє прискоренню обертання коштів підприємства. Структуру майна підприємства представлено на рис. 2.2.

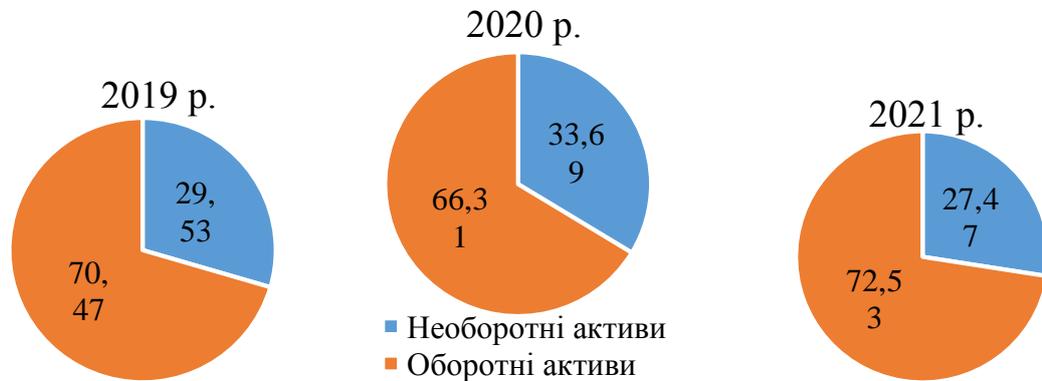

Рис. 2.2. Структурна майна ТДВ «Яготинський маслозавод» протягом 2019-2021 рр.

Найбільша частка оборотних активів підприємства належить дебіторській заборгованості, яка у 2019 році становить 61,15 %, у 2020 році 54,83%, а у 2021 році 59,72 % (рис. 2.3).

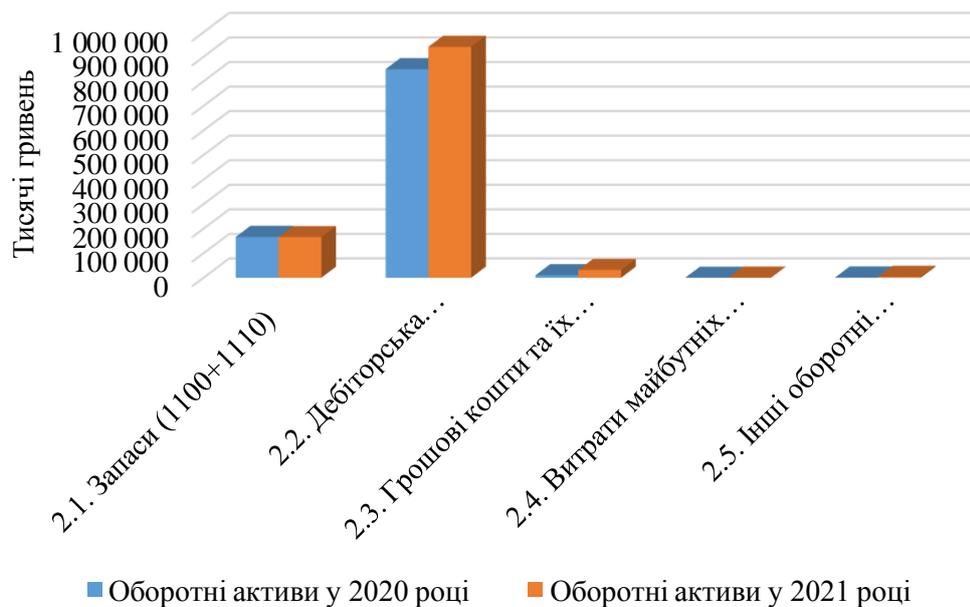

Рис. 2.3. Структура оборотних активів ТДВ «Яготинський маслозавод» у 2020 та 2021 році

Спостерігається досить значне зростання дебіторської заборгованості у 2021 році – на 90 848 тис. грн., що становило 10,69 % в порівнянні з 2020 роком. Даний факт відображає відволікання частини поточних активів на кредитування споживачів готової продукції, товарів, робіт і послуг організації, дочірніх підприємств та інших дебіторів, що свідчить про фактичну іммобілізацію цієї частини оборотних засобів із виробничого процесу. З іншого боку, дебіторська заборгованість вказує на майбутнє надходження грошових коштів, у разі, якщо організація має платоспроможних дебіторів.

За аналізований період спостерігається наявність хворих статей балансу, а саме зростання дебіторської заборгованості на більше ніж 40% від суми оборотних активів, що є негативним для підприємства ТДВ «Яготинський маслозавод», адже підприємство не отримує повернення коштів від боржників і тому не зможе використовувати їх для власних цілей. Це може нести ризик неплатоспроможності клієнтів, а потім і неплатоспроможності підприємства.

Величина необоротних активів у 2021 році значно зменшилася у порівнянні з 2020 роком. Найбільшу частку необоротних активів займають основні засоби і нематеріальні активи, які становлять у 2019 році 22,09 %, у 2020 році 29,03 %, у 2021 році 26,68%. Зменшення необоротних активів відбулося за рахунок нематеріальних активів, основних засобів і довгострокових фінансових інвестицій. Нематеріальні активи зменшилися у 2021 році порівняно з 2020 роком на 89 380 тис. грн. (-17,12%). Основні засоби у 2020 році становили 449 730 тис. грн., а у 2021 році – 420 752 тис. грн. (відбулося їх зменшення на 6,58%). Зміна відбулася через підвищення вартості новопридбаних об'єктів і переоцінки старих у зв'язку з інфляцією.

Також у 2021 році підприємство не мало довгострокових фінансових інвестицій, що свідчить про відсутність активів, яких власники підприємства ТДВ «Яготинський маслозавод» не має наміру продавати більше року.

У 2020 році відбулося зростання загальної величини джерел утворення майна на 192297 тис. грн або 14,17 %, а у 2021 році порівняно з 2020 роком – на 25 215 тис. грн або 1,63% до 1 574 620 тис. грн.

Аналіз пасивів показує, що питома вага власного капіталу підприємства з кожним роком знижувалась. У 2019 р. вартість власного капіталу склала 528350 тис. грн., у 2020 р. відбулося збільшення на 64434 тис. грн., а у 2021 р. – зменшення на 63383 тис. грн. і в підсумку його сума склала 529401 тис. грн (рис. 2.4).

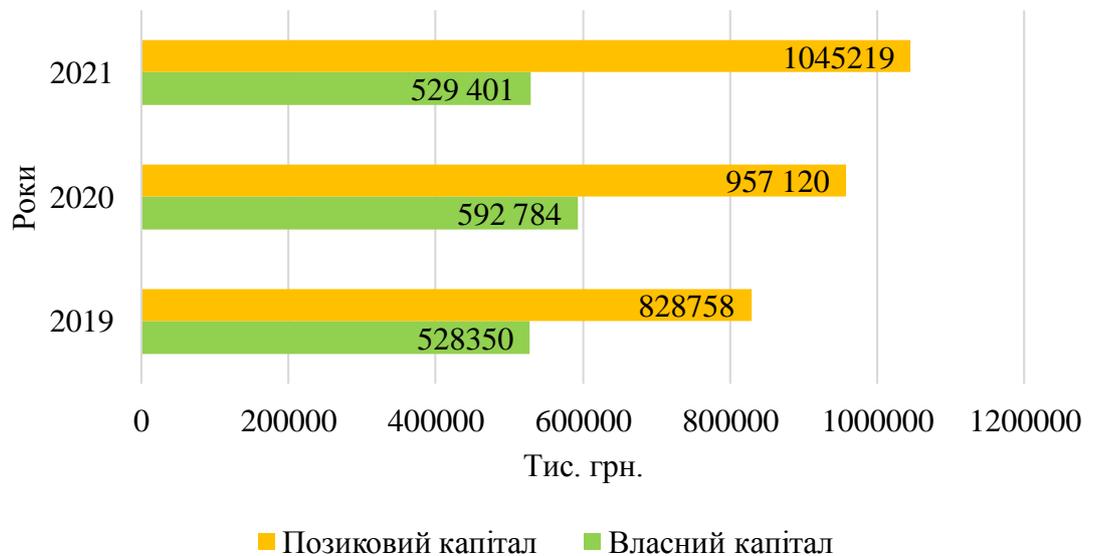

Рис. 2.4. Динаміка співвідношення джерел фінансування майна ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2019-2021 роки

Найбільша питома вага у структурі власного капіталу належить нерозподіленому прибутку, який у 2019 році становить 524553 тис. грн., у 2020 році 587459 тис. грн., а у 2021 році 524076 тис. грн. Зростання нерозподіленого прибутку є позитивним у 2020 році, проте у 2021 році відбувся спад даного показника, що є негативно для підприємства, адже це свідчить про зменшення прибутковості підприємства.

Найбільша питома вага у структурі сукупного капіталу належить позиковому. У 2019 році його значення становить 61,07%, далі спостерігається динаміка до збільшення даного показника і вже у 2021 році його питома вага становить 66,38%. Динаміка структури джерел формування майна наведена графічно на рис. 2.5.

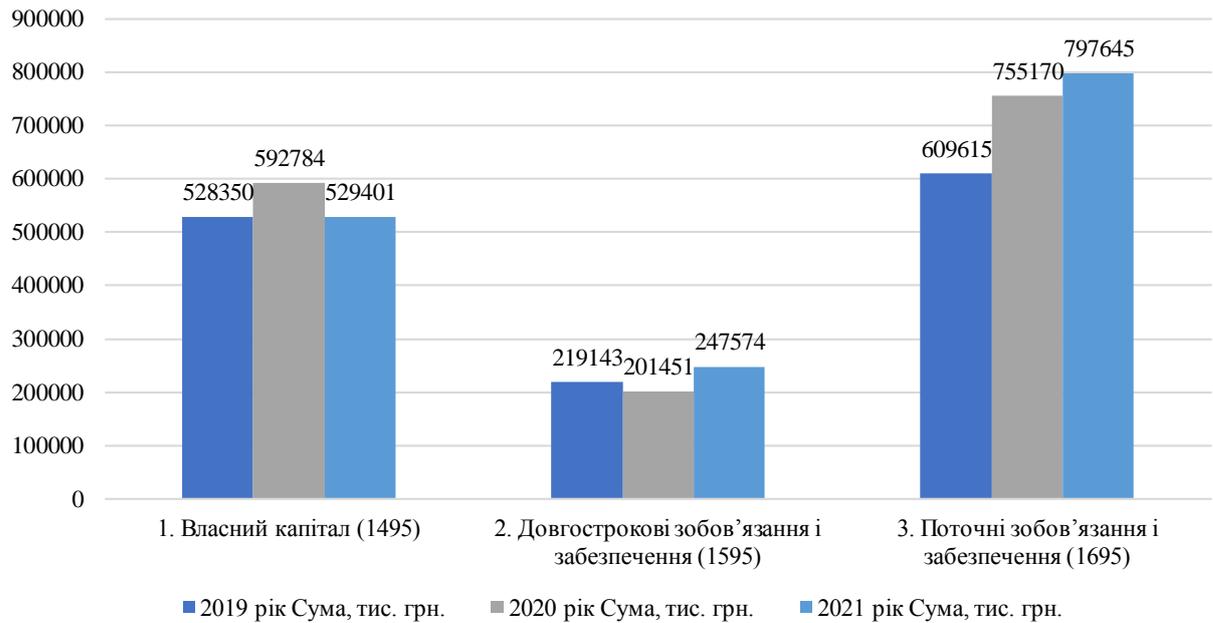

Рис. 2.5. Структура джерел формування майна ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2019-2021 роки

У структурі пасиву ТДВ «Яготинський маслозавод» переважає показник поточних зобов'язань і забезпечень. Так, у 2019 році його питома вага становила 44,92 %, а у 2020 році відбулося зростання на 3,82 % і становила 48,76 %, а у 2021 р. склала 50,66 %. Найбільше цей показник збільшився за рахунок кредиторської заборгованості. Питома вага довгострокових зобов'язань у 2019 році становила 16,15%, у 2020 році – 13 %, а в 2021 році – 15,72 %.

Короткострокові кредити банку значно збільшилися у 2021 році порівняно з 2020 роком на 162 778 тис. грн. (на 74,69%). Це може означати що підприємство отримає додатковий капітал для розширення бізнесу або запуску нових проектів, а також більше кредитів можуть призвести до підвищення рівня заборгованості підприємства, що може знизити його кредитний рейтинг та збільшити витрати на погашення боргів.

Разом із цим у 2021 році зменшилася кредиторська заборгованість на 120 250 тис. грн. (-23,36%) і це свідчить про те, що підприємство здатне ефективно керувати своїм капіталом та забезпечити безпечну сплату зобов'язань

перед кредиторами. Однак зменшення кредиторської заборгованості не завжди є позитивним явищем, це може свідчити про зменшення обсягу закупівель та, відповідно, про зменшення обсягу виробництва та продажів.

Отже, можна зробити висновок, що протягом аналізованого періоду ТДВ «Яготинський маслозавод» функціонує переважно за рахунок поточних зобов'язань. Негативним явищем для підприємства є тенденцію щодо їх збільшення. Також спостерігається надто високий показник дебіторської заборгованості, що є також негативно, адже підприємство не отримує повернення коштів від боржників і тому не зможе використовувати їх для власних цілей.

2.2. Коефіцієнтний аналіз ефективності використання оборотних і необоротних активів ТДВ «Яготинський маслозавод»

Ефективність використання майна підприємства, у першу чергу, відображають відповідні показники ефективності використання його необоротних і оборотних активів.

Необоротні активи є вагомою часткою майна підприємства. Важливою складовою яких є основні фонди. Для забезпечення відтворення основних виробничих фондів важливе значення має вивчення їхнього стану та використання. Результати такого дослідження вкажуть на шляхи підвищення ефективної діяльності підприємства. Тому оцінка стану та ефективності використання основних засобів є важливим етапом аналізу.

Значення основних показників оцінки основних фондів підприємства наведені у таблиці 2.3. Так, розрахувавши показники фондомісткості можна дійти до висновку, що за 2019-2021 рр. спостерігається тенденція до збільшення, що є негативно для підприємства. Починаючи з 2019 року до 2021 показник зріс від 0,08 грн/грн до позначки 0,14 грн/грн. Це свідчить про те, що підприємству потрібно було залучити більше ресурсів, щоб забезпечити обсяги господарської діяльності на суму в 1 гривню.

Таблиця 2.3

Показники оцінки основних фондів ТДВ «Яготинський маслозавод»

Показники	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Темп зростання,%	
				2020/2019	2021/2020
1	2	3	4	5	6
1. Показники оцінки забезпеченості підприємства основними фондами					
1.1 Фондомісткість	0,08	0,12	0,14	140,55	117,36
1.2 Фондоозброєність	310,51	408,21	478,47	131,46	117,21
1.3 Коефіцієнт вартості основних фондів в активах підприємства	0,22	0,24	0,27	111,50	113,20
2. Показники оцінки стану основних фондів					
2.1 Коефіцієнт зносу	0,46	0,40	0,46	86,19	116,13
2.2 Коефіцієнт придатності	0,54	0,60	0,54	111,77	89,39
2.3 Коефіцієнт оновлення	0,16	0,30	0,05	185,85	18,00
2.4 Коефіцієнт вибуття	0,001	0,00001	0,002	1,31	15598,13
3. Показники оцінки ефективності використання основних фондів					
3.1 Фондовіддача, грн	11,88	8,45	7,20	71,15	85,21
3.2 Рентабельність,%	75,20	41,03	-14,69	54,56	-26,36
3.3. Інтегральний показник економічної ефективності	2,99	1,86	-	62,27	-

Показник фондоозброєності збільшується з кожним роком, можна сказати, що у 2019 році на одного працівника припадало 310,51 тис. грн., у 2020 році – 408,21 тис. грн., а в 2021 році – 478,47 тис. грн. За аналізований період відбувалося зростання цього показника, що свідчить про збільшення забезпеченості фондами персоналу за рахунок оновлення основних фондів. Коефіцієнт вартості основних фондів в активах підприємства у 2019 році мав показник 0,22 грн/грн, у порівнянні з 2021 роком його значення зросло та складало 0,27 грн/грн. Нормативне значення цього показника повинно становити не менше 0,5, тому можна дійти до висновку, що у підприємства ТДВ «Яготинський маслозавод» недостатній виробничий потенціал.

За аналізований період коефіцієнт зносу становив 46 % у 2019 році, 40 % у 2020 році та 46 % у 2021 році. Значення цього показника в нормі, що є

позитивним для діяльності підприємства. Коефіцієнт придатності становив у 2021 році становив 54 %, що є добре для нормальної роботи підприємства, адже цей показник характеризує частку не перенесеної на створюваний продукт вартості.

Коефіцієнт оновлення характеризує інтенсивність введення в дію нових основних засобів, частка введених нових основних засобів за аналізований період має такі значення у 2019 році 0,16 %, у 2020 році 0,3 %, і в 2021 році 0,05 %. Коефіцієнта вибуття у 2019- 2021 роках має низьке значення, що свідчить про те, що всі основні засоби були придатні для роботи.

Показник, який характеризує ефективність використання основних фондів є фондovіддача. Фондовіддача характеризує рівень інтенсивності використання (завантаження) основних засобів і, свідчить про обсяг господарської діяльності, що забезпечується кожною гривнею, розміщеною в об'єктах основних засобів. У 2019 році 11,88 гривень виручки припадало на одну гривню вкладену в основні засоби, в 2020 році – 8,45 гривень, а в 2021 році – 7,2 гривень. Протягом аналізованого періоду коефіцієнт фондovіддачі має динаміку до зменшення.

Коефіцієнт рентабельності має тенденцію щодо зменшення, на кінець розрахункового періоду становить -14,69 %, що є негативно для підприємства, адже це свідчить про неефективне використання активів, які задіяні у процесі формування доходу. Протягом аналізованого періоду спостерігається тенденція до зниження інтегрального показника економічної ефективності від 2,99 грн/грн у 2019 році до 1,86 грн/грн у 2020 році, а у 2021 році його розрахувати немає можливості через збиткову діяльність ТДВ «Яготинський маслозавод». Це ставить перед підприємством невідкладні завдання щодо залучення наявних резервів основних засобів задля підвищення ефективності їх використання.

Динаміка показників оцінки ефективності використання основних фондів підприємства представлена на рис. 2.6.

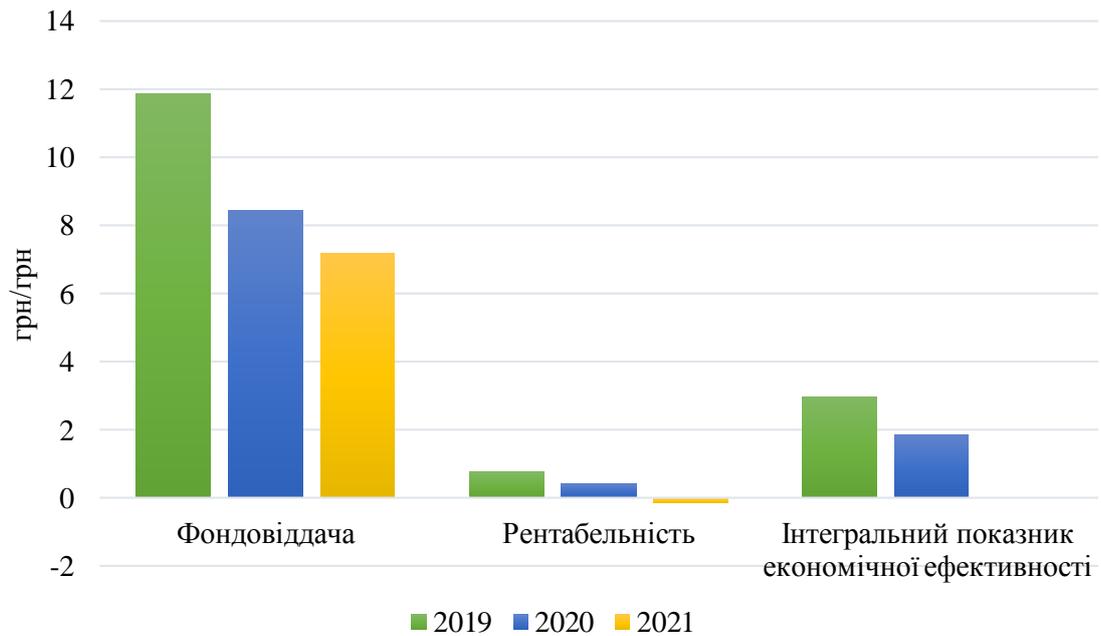

Рис. 2.6. Динаміка показників оцінки ефективності використання основних фондів ТДВ «Яготинський маслозавод» протягом 2019-2021 рр.

Крім необоротних активів, у складі майна підприємства є також і оборотні активи, які забезпечують безперервність виробництва. Ефективність використання оборотних коштів не можна виміряти за допомогою одного показника, значення основних із них представлено у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Аналіз ефективності використання оборотних активів ТДВ «Яготинський маслозавод»

№ з/п	Показники	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Темп зростання, %	
					2020/2019	2021/2020
1	2	3	4	5	6	7
1	Коефіцієнт оборотності оборотних активів(поточних активів)(Кооа)	3,87	3,19	2,86	82,55	89,63
2	Коефіцієнт оборотності поточних зобов'язань(Копз)	5,78	4,64	4,00	80,26	86,15
3	Коефіцієнт оборотності товарно матеріальних запасів по виручці від реалізації(Тоз ^В)	32,03	23,19	18,70	72,38	80,67
4	Коефіцієнт оборотності виробничих запасів(Ковз)*Товз	50,22	42,60	39,91	84,82	93,69
5	Коефіцієнт оборотності готової продукції(Когп)*Тогп	113,05	59,57	39,86	52,69	66,92

Продовження таблиці 2.4

1	2	3	4	5	6	7
6	Коефіцієнт оборотності грошових засобів(Когз)*Тогз	133,26	214,61	148,10	161,04	69,01
7	Коефіцієнт відволікання оборотного капіталу в дебіторську заборгованість(Квідв.)	0,87	0,83	0,82	95,30	99,59
8	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості(Кодз)	4,55	3,77	3,47	82,83	91,97
9	Період погашення(інкасації) дебіторської заборгованості, днів(Тодз)	79,09	95,47	103,81	120,72	108,74
10	Коефіцієнт простроченої дебіторської заборгованості(Кпдз)	0	0	0	0	0
11	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості(Кокз)	8,57	6,81	6,82	79,50	100,14
12	Рентабельність оборотних активів (Р)	24,49	15,50	-5,84	63,29	-27,37
13	Інтегральний показник ефективності оборотних активів	0,97	0,70	-	72,16	-

Проаналізувавши ефективність використання оборотних активів можна сказати, що коефіцієнт оборотності оборотних активів в 2019 році становив 3,87 грн./грн., в 2020 році – 3,19 грн./грн., а у 2021 р. – 2,86 грн./грн., отримані результати є негативними для підприємства, адже це вказує на неефективне використання оборотного капіталу.

Коефіцієнт оборотності поточних зобов'язань у 2019 році становив 5,78 грн/грн, а у 2021 році менше на 1,78 грн/грн., що означає зменшення частини виручки від реалізації, яка припадає на одиницю поточних зобов'язань.

Коефіцієнт оборотності товарно-матеріальних запасів по виручці від реалізації в 2019 році становив 32,03 грн./грн., в 2020 році – 23,19 грн./грн., а в 2021 році знизився до 18,17 грн./грн, тобто відбулося зменшення показника, що є негативною тенденцією для діяльності підприємства, отже засоби інвестовані у запаси не дають достатньої віддачі.

Коефіцієнт оборотності виробничих запасів в 2019 році становив 50,22 грн/грн., в 2020 році 42,6 грн/грн., а в 2021 році 39,91 грн/грн. Ця динаміка свідчить про те, що відбулося зростання товарно-матеріальних запасів, що негативно впливає на фінансовий стан підприємства.

Коефіцієнт оборотності готової продукції в 2019 році становив 113,05 грн/грн і знизився у 2021 році до 39,86 грн/грн. Коефіцієнт оборотності грошових засобів у 2021 році в порівнянні з 2020 зменшився на 66,51 грн/грн. Зменшення цього показника є негативним, оскільки відбувається скорочення виручки від реалізації, яка повинна перевищувати середній залишок грошових коштів в багато разів.

Період погашення дебіторської заборгованості у 2019 році становить 79 діб, а у 2021 році 104 доби. Підвищення цього показника, означає, що боржники почали довше виплачувати дебіторську заборгованість. Графічна тенденція зміни коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості порівняно з коефіцієнтом оборотності кредиторської заборгованості зображено на рис. 2.7.

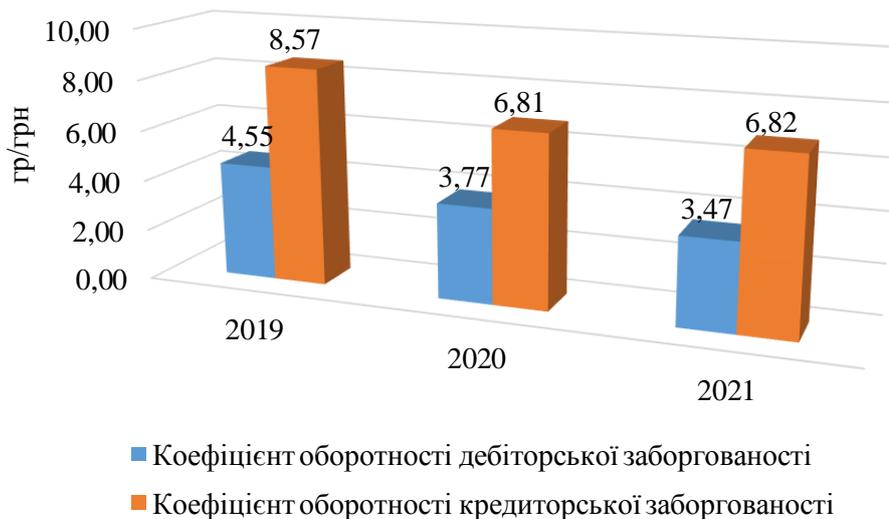

Рис. 2.7. Динаміка коефіцієнтів оборотності дебіторської та кредиторської заборгованості ТДВ «Яготинський маслозавод» протягом 2019-2021 рр.

Спостерігається тенденція до зниження ефективності використання оборотних активів підприємства на кінець розрахункового періоду. Починаючи з 2019 року рентабельність оборотних активів зменшилась і у 2021 році становила -5,84 %, що свідчить про неефективне використання оборотних активів підприємства. Що стосовно інтегрального показника, то у 2019 році він

становив – 0,97 грн/грн, у 2020 році – 0,7 грн/грн і у 2021 році його розрахунок неможливий через збиткову діяльність підприємства (рис. 2.8).

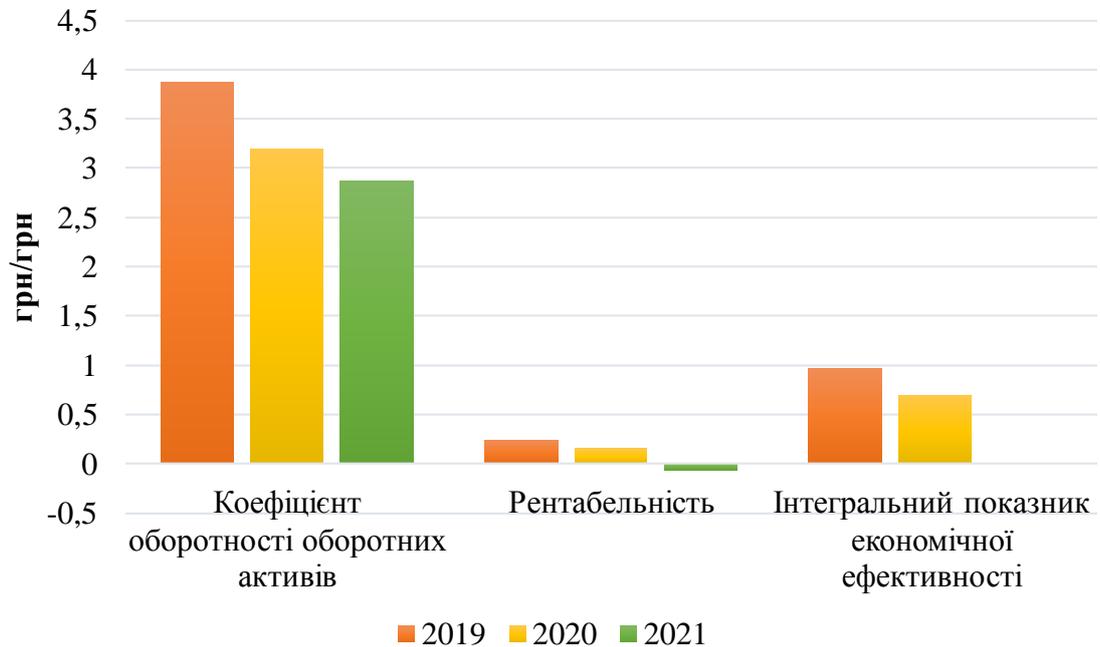

Рис. 2.8. Динаміка показників оцінки ефективності використання оборотних активів ТДВ «Яготинський маслозавод» протягом 2019-2021 рр.

Отже, після отриманих результатів можна дійти до висновку, що найбільш ефективно майно ТДВ «Яготинський маслозавод» використовувалося у 2019 році. Після 2019 року ситуація є незадовільною для підприємства, адже майже всі показники продемонстрували негативну динаміку, головним чином через погіршення фінансових результатів діяльності підприємства.

Зважаючи на всі вище отримані результати, вважаємо, що на стан підприємства цілком імовірно могла вплинути нестабільна ситуація в країні та починаючи з березня 2020 року поширення вірусу «COVID-19» й вплив, так званої, коронакризи. Внаслідок цього попит на продукцію підприємства знизився, як наслідок зменшилася виручка від реалізації, прибуток від операційної діяльності і у 2021 році підприємство взагалі отримало збиток. Тому варто шукати резерви підвищення фінансових результатів, у тому числі за рахунок прискорення оборотності його майна.

2.3. Дослідження ділової активності та прибутковості підприємства

Ефективність використання майна підприємства тісно пов'язана з його діловою активністю, що відображає зусилля підприємства, спрямовані на забезпечення динамічності розвитку і досягнення поставлених цілей у різних напрямках діяльності. Ділова активність підприємства проявляється через розширення ринків збуту продукції, підтримання ділової репутації (іміджу), вихід на ринок праці і капіталу тощо. Тому стійкий фінансовий стан підприємства в ринкових умовах та ефективність використання майна значною мірою обумовлюється його діловою активністю.

Головною метою аналізу ділової активності підприємства є оцінка ефективності використання майна і визначення потенційних можливостей її підвищення. Ділова активність підприємства характеризується динамікою основних показників, розраховані значення яких для ТДВ «Яготинський маслозавод» наведено в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Динаміка показників ділової активності ТДВ «Яготинський маслозавод» протягом 2019-2021 рр.

№	Показники	2019	2020	2021	2020/2019	2021/2020
1	2	3	4	5	6	7
1	Коефіцієнт оборотності оборотних активів	3,87	3,19	2,86	82,55	89,63
2	Тривалість обороту оборотних активів	93,10	112,78	125,82	121,13	111,57
3	Коефіцієнт ефективності використання ресурсів	2,72	2,18	1,99	80,25	91,20
4	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	4,55	3,77	3,47	82,83	91,97
5	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	8,57	6,81	6,82	79,50	100,14
6	Тривалість обороту дебіторської та кредиторської заборгованості	27,44	34,02	34,98	123,98	102,85

Продовження таблиці 2.5

1	2	3	4	5	6	7
7	Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	23,52	19,46	18,70	82,75	96,11
8	Тривалість обороту матеріальних запасів	15,31	18,50	19,25	120,84	104,05
9	Період обороту власного оборотного капіталу	70,32	87,64	91,12	124,63	103,97

Коефіцієнт оборотності оборотних активів характеризує швидкість обороту (кількість оборотів за період) всіх оборотних активів підприємства і дозволяє проаналізувати можливість вивільнення їх з господарської діяльності. У 2019 році коефіцієнт оборотності оборотних активів ТДВ «Яготинський маслозавод становив» 3,87 грн/грн, у 2020 році – 3,19 грн/грн, а у 2021 році – 2,86 грн/грн.

Коефіцієнт ефективності використання ресурсів ТДВ «Яготинський маслозавод становив» у 2019 р. становив 2,19 грн./грн., а у 2021 році цей показник склав 1,99 грн/грн, що значно менше від 2019 р., це являється негативною тенденцією і означає, що рівень ефективності використання активів підприємства знизився.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості у 2019 році становив 8,57 грн/грн, а у 2020-2021 рр. зменшився на 1,75 грн/грн і склав 6,82 грн/грн. Отримане значення показує скільки оборотів необхідно підприємству для оплати кредиторської заборгованості.

Коефіцієнт оборотності запасів показує, скільки оборотів за рік зробили запаси, тобто скільки разів вони перенесли свою вартість на готові вироби. У 2019 році показник становив 23,52 грн/грн, а вже у 2021 році 18,7 грн/грн. Зменшення оборотності запасів свідчить про відносне збільшення виробничих запасів і незавершеного виробництва або про зниження попиту на готову продукцію.

Визначивши коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості стало відомо, що показник з 2019 року, який становив 4,55 грн/грн знизився до 2021 року і складає 3,47 грн/грн. Зменшення цього коефіцієнта означає, що дебітори можуть сплатити свою заборгованість підприємству за досить короткий строк, що є позитивним.

Щодо періоду обороту власного оборотного капіталу, у 2019 році він становив 70 днів, потім збільшився до 88 днів у 2020 р., а за останній рік ще збільшився до 91 днів, позитивною ознакою повинна бути тенденція до зменшення. У даній ситуація навпаки, простежується негативна тенденція.

Ділову активність підприємства визначають за умови виконання так званого правила економіки підприємства, яке дістало назву «золоте правило».

$$T_{пр} > T_{р} > T_{к} > 100\%, \quad (2.1)$$

де $T_{пр}$ – темп зростання прибутку до оподаткування, %; $T_{р}$ – темп збільшення обсягу реалізації, %; $T_{к}$ – темп зростання авансованого капіталу, %.

Перевірка виконання даного правила економіки наведено у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Перевірка «золотого правила» економіки ТДВ «Яготинський маслозавод» протягом 2019-2021 рр.

№	Показник	2019	2020	2021
1	Темп зростання прибутку до оподаткування %	109,18	100,18	98,02
2	Темп зростання обсягу реалізації %	71,51	69,45	-41,19
3	Темп зростання авансового капіталу %	111,43	114,17	101,63
4	Виконання «Золотого правила»	$T_{пр} > T_{р} < T_{к} > 100\%$	$T_{пр} > T_{р} > T_{к} < 100\%$	$T_{пр} < T_{р} > T_{к} > 100\%$

Отже, протягом 2019-2021 рр. ТДВ «Яготинський маслозавод» в жодному році не було виконано «золоте правило» економіки. У 2020 р. в порівнянні з іншими роками ситуація є найкращою, за винятком того, що темп зростання авансового капіталу менший 100%. Показники сигналізують про падіння ділової активності ТДВ «Яготинський маслозавод».

Одним із важливих показників, що характеризують ділову активність підприємства, є тривалість операційного та фінансового циклу. Операційний грошовий цикл – це період часу між оплатою товарів постачальникові і отриманням грошових коштів від клієнта за поставлену продукцію. Тривалість операційного циклу – один із найважливіших показників, що характеризують ділову активність підприємства. Величина цього показника характеризує, скільки днів необхідно підприємству для закупівлі сировини і виробництва продукції. Чим менша тривалість операційного циклу, тим ефективніша діяльність підприємства, тим вища його ділова активність.

Проведені розрахунки періоду обороту поточних активів і зобов'язань наведено у таблиці 2.7.

Таблиця 2.7

Періоди обороту поточних активів і зобов'язань ТДВ «Яготинський маслозавод»

№	Показник	2019	2020	2021	Відхилення (+,-)	
					2020/2019	2021/2020
1	Чистий дохід (виручка) від реалізації, тис.грн.	3495741	3 166 323	3103661	0,91	0,98
2	Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, тис.грн.	414886	849 588	940436	2,05	1,11
3	Запаси, тис.грн.	106923	166 210	165657	1,55	1,00
4	Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, тис.грн.	459254	530 377	419249	1,15	0,79
5	Період обороту, дні:					
6	1) дебіторської заборгованості	79,09	95,57	103,81	1,21	1,09
7	2) запасів	15,31	18,50	19,25	1,21	1,04
8	3) кредиторської заборгованості	42,01	53,00	53,00	0,00	1,27
9	Операційний цикл	94,39	113,97	123,06	1,21	1,08
10	Фінансовий цикл	52,38	62,00	70,06	2,18	1,08
11	Кількість операційних циклів	3,81	3,16	2,93	-0,66	-0,23

Відповідно до проведених розрахунків відбувається уповільнення оборотності запасів, що негативно впливає на ділову активність підприємства. Тривалість операційного циклу має тенденцію до збільшення. У 2019 році вона становила 94 дні, у 2020 році – 114 дні, а у 2021 році – 123 дні. Тенденція до зростання показника є негативною, адже свідчить про збільшення періоду, протягом якого в середньому грошові кошти знаходяться в негрошових оборотних активах.

Під фінансовим циклом прийнято розуміти період, який починається з моменту оплати постачальникам за матеріали (погашення кредиторської заборгованості) й закінчується у момент надходження грошей від покупців за відвантажену продукцію. Як бачимо, тривалість фінансового циклу має тенденцію до зростання, у 2019 році складає 52 дні, у 2020 році – 62 днів, а у 2021 році – 70 дні. Збільшення тривалості фінансового циклу є негативним, і свідчить про те, що підприємству потрібно більше фінансових ресурсів для фінансування виробничих потреб підприємства.

Графічну інтерпретацію тривалості операційного й фінансового циклу підприємства та її зміну відображено на рис. 2.9.

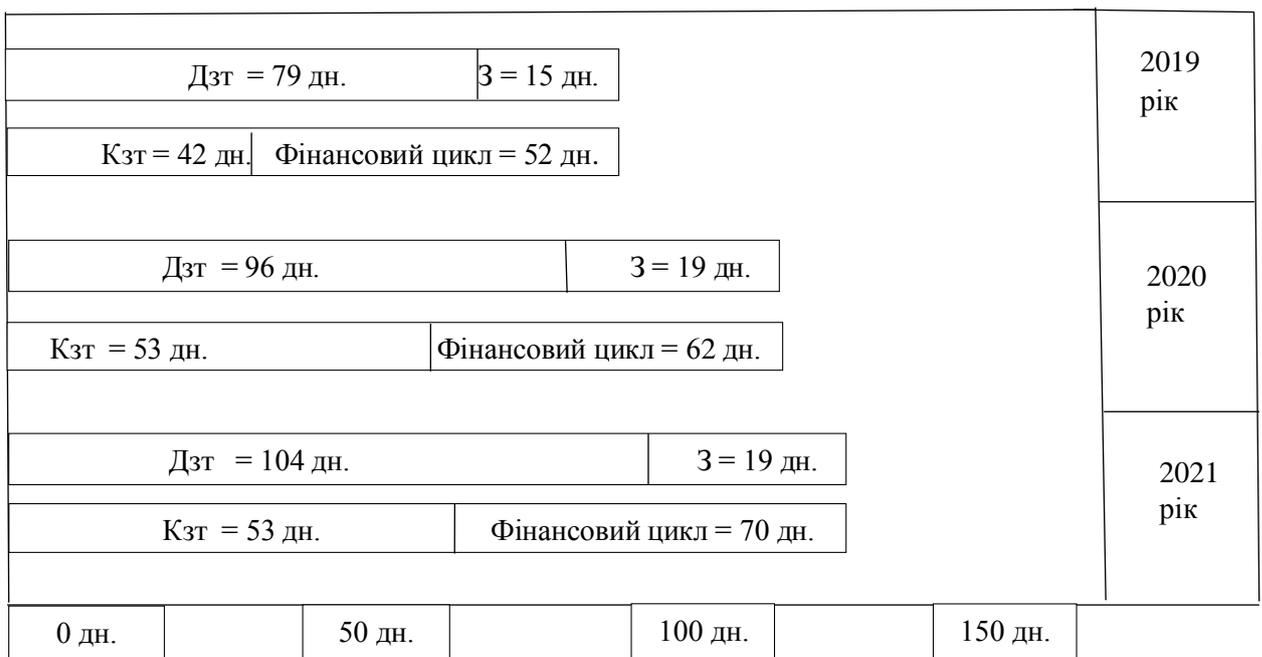

Рис. 2.9. Схема тривалості операційного й фінансового циклу ТДВ «Яготинський маслозавод»

Аналіз фінансово-економічної діяльності надає можливість зробити висновки щодо забезпеченості підприємства ресурсами, ефективності їх використання. У першу чергу він зорієнтований на оцінювання фінансового стану, фінансових результатів та ефективності діяльності підприємства. Його проведення дасть змогу виявити напрямки й обмеження фінансового розвитку досліджуваного підприємства. Аналіз формування та розподілу прибутку ТДВ «Яготинський маслозавод» наведено у таблиця 2.8.

Таблиця 2.8

Аналіз формування та розподілу прибутку ТДВ «Яготинський маслозавод»

№ з/п	Показник	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Абсолютне відхилення 2020/2019	Абсолютне відхилення 2021/2020
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3495741	3 166 323	3103661	-329 418	-62 662
2	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2566752	2 657 868	2784504	91 116	126 636
3	Валовий прибуток	928989	508 455	319157	-420 534	-189 298
4	Інші операційні доходи	5869	3 332	23650	-2 537	20 318
5	Сумарні операційні доходи	3501610	3 169 655	3127311	-331 955	-42 344
6	Адміністративні витрати	33139	33 076	33130	-63	54
7	Витрати на збут	581379	239 378	254742	-342 001	15 364
8	Інші операційні витрати	22961	15 995	34147	-6 966	18 152
9	Сумарні операційні витрати	3204231	2 946 317	3106523	-257 914	160 206
10	Прибуток від операційної діяльності	297379	223 338	20788	-74 041	-202 550
11	Дохід від інвестиційної та фінансової діяльності	3522	27442	60162	23 920	32 720
12	Витрати від інвестиційної і фінансової діяльності	79523	97041	144269	17518	47228
13	Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування	221378	153 739	-63319	-67639	-217 058
14	Витрати з податку на прибуток	36637	24 192	0	-12 445	-24 192

Продовження табл. 2.8

1	2	3	4	5	6	7
15	Чистий фінансовий результат: прибуток	184741	129 547	-63319	-55 194	-192 866
16	Інший сукупний дохід після оподаткування	0	0	0	-	-
17	Сукупний дохід	184741	129 547	-63319	-55 194	-192 866

Проаналізувавши дані у таблиці 2.8 можна зробити наступні висновки. Протягом аналізованого періоду спостерігається поступове зменшення чистого доходу від реалізації продукції ТДВ «Яготинський маслозавод», з 2019 року до 2021 року цей показник знизився на 390080 тис. грн. і становив 3103661 тис. грн.

Собівартість реалізованої продукції ТДВ «Яготинський маслозавод», на відмінну від чистого доходу від реалізації продукції з кожним роком збільшувалась, у 2019 році склала 2566752 тис. грн., у 2020 році 2657868 тис. грн., а у 2021 році становила 2784504 тис. грн., що імовірно свідчить про збільшення витрат для виготовлення продукції.

Валовий прибуток у 2021 році в порівнянні з 2019 роком зменшився на 609832 тис. грн. Спад валового прибутку відбувся за рахунок збільшення собівартості реалізованої продукції.

Показник чистого прибутку на ТДВ «Яготинський маслозавод» у 2019 році становив 184 741 тис. грн., у 2020 році 129 547 тис. грн., а у 2021 році набув від'ємного значення -63319 тис. грн. Зменшення чистого прибутку є негативним явищем і свідчить про зменшення ефективності діяльності підприємства в цілому.

Величина фінансового результату діяльності підприємства визначається загальним обсягом доходів та витрат, аналіз складу структури та динаміки доходів та витрат ТДВ «Яготинський маслозавод» зображено у таблиці 2.9.

Таблиця 2.9

Аналіз складу, структури та динаміки доходів і витрат ТДВ «Яготинський маслозавод» у 2019-2021 рр.

Показник	Рядок Ф№2	2019 рік		2020 рік		2021 рік		Відхилення 2020/2019			Відхилення 2021/2020		
		Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	сума, тис. грн	питома вага, %	темپ зростання, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	темп зростання, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ДОХОДИ		3584652	100	3269 399	100	3187473	100	-315253	-	91,21	-81926	-	97,49
Чистий дохід від реалізації (товарів, робіт, послуг)	2000	3495741	97,52	3166 323	96,85	3103661	97,37	-329418	-0,67	90,58	-62662	0,52	98,02
Інші операційні доходи	2120	5869	0,16	3332	0,10	23650	0,74	-2 537	-0,06	56,77	20318	0,64	709,78
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0,00	0	0,00	0	0,00	-	-	-	-	-	-
Інші фінансові доходи	2220	3503	0,10	2 539	0,08	1512	0,05	-964	-0,02	72,48	-1027	-0,03	59,55
Інші доходи	2240	19	0,00	24903	0,76	58650	1,84	24 884	0,76	131068,42	33 747	1,08	235,51
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	79520	2,22	72302	2,21	0	0,00	-7 218	-0,01	90,92	-72302	-2,21	0,00

Продовження таблиці 2.9

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ВИТРАТИ		3320391	100	3 067 550	100	3246738	100	-252 841	-	92,39	179 188	-	105,84
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	2566752	77,30	2 657 868	86,64	2780450	85,64	91 116	9,34	103,55	122 582	-1,01	104,61
Адміністративні витрати	2130	33139	1,00	33076	1,08	33130	1,02	-63	0,08	99,81	54	-0,06	100,16
Витрати на збут	2150	581379	17,51	239378	7,80	254742	7,85	-342 001	-9,71	41,17	15 364	0,04	106,42
Інші операційні витрати	2180	22961	0,69	15995	0,52	34147	1,05	-6 966	-0,17	69,66	18 152	0,53	213,49
Фінансові витрати	2250	79520	2,39	72302	2,36	87142	2,68	-7 218	-0,04	90,92	14 840	0,33	120,53
Витрати від участі в капіталі	2255	0	0,00	0	0,00	0	0,00	-	-	-	-	-	-
Інші витрати	2270	3	0,00	24739	0,81	57127	1,76	24 736	0,81	824633,33	32 388	0,95	230,92
Витрати з податку на прибуток	2300	36637	1,10	24192	0,79	0	0,00	-12 445	-0,31	66,03	-24 192	-0,79	0,00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0,00	0	0,00	0	0,00	-	-	-	-	-	-

З отриманих даних таблиці 2.9 можна зробити висновок, що чистий дохід від реалізації продукції ТДВ «Яготинський маслозавод» має тенденцію до зменшення. У 2019 році він складає 3495741 тис. грн., у 2020 році – 3166323 тис. грн., а у 2021 році – 3103661 тис. грн. Загалом, протягом аналізованого періоду спостерігається зменшення сукупних доходів: з 2019 року до 2021 року їхнє значення зменшилось на 397179 тис. грн. і становило 3187473 тис. грн., що є негативно для підприємства, адже дохідність підприємства є одним з найголовніших показників його фінансового стану.

Також спостерігається поступове зменшення показників витрат. У 2019 році їх значення становить 3320391 тис. грн., у 2020 році – 3 067 550 тис. грн., а у 2021 році – 3187473 тис. грн. Динаміка зміни витрат ТДВ «Яготинський маслозавод» за аналізований період наведено на рис. 2.10.

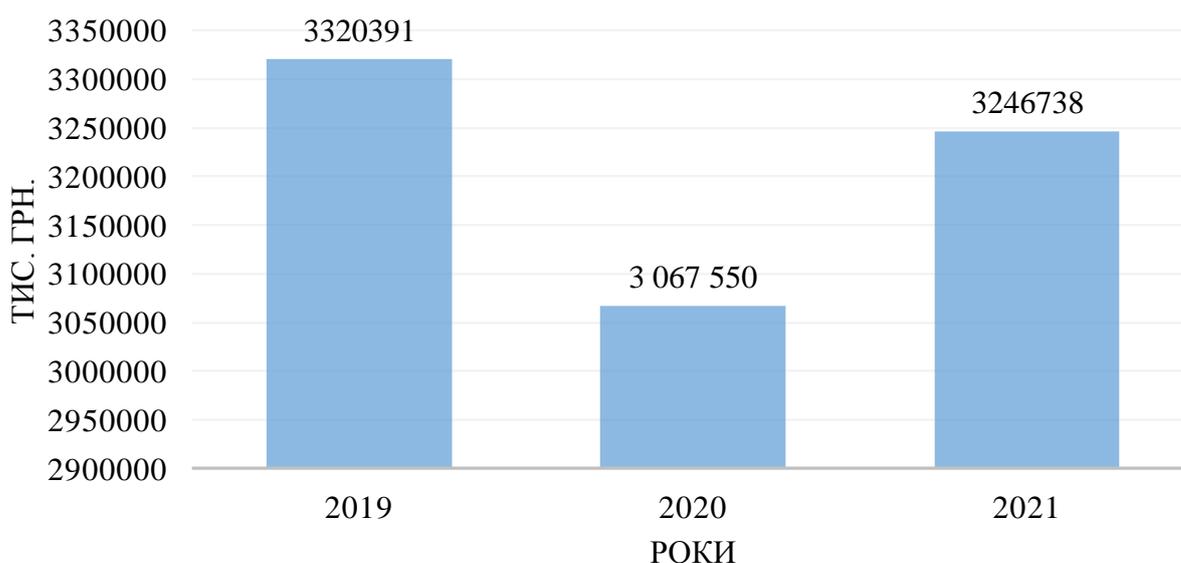

Рис. 2.10. Динаміка витрат ТДВ «Яготинський маслозавод» протягом 2019-2021 рр.

Рентабельність активів ТДВ «Яготинський маслозавод» у 2019 році складала 29,23 %, а у 2020 р. відбулося її зменшення на 8,88 в.п. до 20,35 %. У 2021 р. відбулося зменшення до -5,46 %. Це свідчить про недостатньо ефективне використання активів на досліджуваному підприємстві.

Отже, на основі проведеного аналізу можна зробити наступні висновки. Виявлено, що протягом 2019-2021 рр. обсяг майна підприємства ТДВ «Яготинський маслозавод» щорічно збільшувався, проте ефективність його використання була невисокою і мала негативну динаміку.

Досліджено, що на ТДВ «Яготинський маслозавод» формується більш мобільна структура активів, що сприяє прискоренню обертання коштів підприємства. Проте це відбувається за рахунок зростання дебіторської заборгованості до більш ніж 40% від суми оборотних активів, що є хворою статтею балансу та негативним явищем для підприємства, адже ТДВ «Яготинський маслозавод» не отримує повернення коштів від боржників і тому не зможе використовувати їх для власних цілей, що несе ризик його неплатоспроможності. У структурі дебіторської заборгованості, найбільша частка належить заборгованості за товари, роботи і послуги, що свідчить про те, що підприємству не отримало своєчасну плату за реалізацію своєї продукції.

Встановлено, що майно ТДВ «Яготинський маслозавод» формується переважно за рахунок поточних зобов'язань, а тенденція щодо їх збільшення є негативним явищем для підприємства в несприятливих умовах зовнішнього середовища.

Виявлено, що переважна більшість показників ефективності використання як необоротних, так і оборотних активів мають незадовільні значення і негативну тенденцію до подальшого погіршення своїх значень. Це вказує на неефективне використання майна підприємства й потребує формування дієвих заходів із прискорення оборотності оборотних активів ТДВ «Яготинський маслозавод», зменшення його дебіторської заборгованості, підвищення ділової активності й відновлення прибуткової діяльності.

РОЗДІЛ 3

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МАЙНА ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Прискорення оборотності активів як пріоритетний напрям підвищення ефективності їх використання

Ефективне використання майна передбачає отримання економічного ефекту від експлуатації іммобілізованого майна (необоротних активів) і мобільної частини майна (оборотних активів), яка повністю використовується у виробничому циклі змінюючи свою матеріально-речову форму і повністю переносить вартість на вартість продукції. Тому доцільно детально розглянути особливості ефективного використання цих концептуально різних форм майна.

Безпосередню участь у виробничому процесі підприємства беруть оборотні активи. Тому раціональне та економне їх використання, прискорення оборотності цієї мобільної частини майна, підвищення їх віддачі має важливе значення для покращення ділової активності й прибутковості підприємства.

З метою більш детального дослідження ефективності використання оборотних коштів ТДВ «Яготинський маслозавод» та виявлення резервів підвищення їх віддачі через прискорення оборотності доцільним є проведення аналізу динаміки основних показників використання оборотних активів (коефіцієнт оборотності оборотних активів, коефіцієнт закріплення оборотних активів, тривалість одного обороту оборотних активів) і впливу чинників на економічний результат ТДВ «Яготинський маслозавод» від прискорення оборотності.

На зміну тривалості оборотності активів впливають два фактори: середньорічні залишки оборотних активів (\overline{OA}) і дохід (виручка) від реалізації ($\overline{ЧД}$). Формалізуємо розрахунки впливу чинників, використовуючи модель показника тривалості оборотності оборотних активів ($\overline{T_{OA}}$) в днях:

$$T_{OA} = \frac{\overline{OA}}{\overline{ЧД}} * 360 \quad (3.1)$$

Використовуючи метод ланцюгових підстановок розраховуємо вплив вище перелічених факторів на зміну періоду обороту оборотних активів:

$$\Delta T_{OA}(\overline{OA}) = \left(\frac{\overline{OA}_1}{\overline{ЧД}_0} * 360 \right) - \left(\frac{\overline{OA}_0}{\overline{ЧД}_0} * 360 \right), \text{ днів}; \quad (3.2)$$

$$\Delta T_{OA}(ЧД) = \left(\frac{\overline{OA}_1}{\overline{ЧД}_1} * 360 \right) - \left(\frac{\overline{OA}_1}{\overline{ЧД}_0} * 360 \right), \text{ днів}; \quad (3.3)$$

На основі результатів факторного аналізу визначаємо суму вивільнених (або залучених) із (до) обороту коштів за рахунок прискорення (сповільнення) оборотності під впливом аналізованих факторів.

$$OK_{OA}^{ВІВ} = \frac{ЧД}{360} * \Delta T_{OA}(\overline{OA}), \text{ тис. грн.}, \quad (3.4)$$

де $OK_{OA}^{ВІВ}$ – сума вивільнених (залучених) оборотних коштів за рахунок прискорення (сповільнення) оборотності під впливом зміни обсягів середньорічних залишків оборотних активів.

$$OK_{ЧД}^{ВІВ} = \frac{ЧД}{360} * \Delta T_{OA}(ЧД), \text{ тис. грн.}, \quad (3.5)$$

де $OK_{ЧД}^{ВІВ}$ – сума вивільнених (залучених) оборотних коштів за рахунок прискорення (сповільнення) оборотності під впливом зміни обсягів виручки від реалізації продукції.

Сукупний вплив двох чинників на зміну економічного результату у зв'язку з прискоренням оборотності оборотних коштів складає:

$$OK_{ВІВ} = OK_{OA}^{ВІВ} + OK_{ЧД}^{ВІВ}, \text{ тис. грн.} \quad (3.6)$$

Проведемо розрахунок наведених вище показників для ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2019-2021 роки. Результати розрахунків основних показників використання оборотних активів і впливу факторів на економічний результат від прискорення оборотності відображено у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Аналіз динаміки основних показників використання оборотних активів ТДВ «Яготинський маслозавод» і впливу чинників на економічний результат від прискорення їх оборотності

Показники	2019	2020	2021	Відхилення (+,-) 2020/2019		Відхилення (+,-) 2021/2020	
				У сумі, гр.3 - гр.2	Темп зростання, %, гр.3/ гр.2 *100%	У сумі, гр.4 - гр.3	Темп зростання, %, гр.4/ гр.3 *100%
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Дохід (виручка) від реалізації, тис. грн.	3495741	3166323	3103661	-329418	90,58	-62662	98,02
2. Середньорічні залишки активів, тис.грн.	904067	991919,5	1084743,5	87852,50	109,72	92824,00	109,36
3. Коефіцієнт оборотності оборотних активів, в оборотах	3,87	3,19	2,86	-0,67	82,55	-0,33	89,63
4. Коефіцієнт закріплення оборотних активів	0,26	0,31	0,35	0,05	121,13	0,04	111,57
5. Тривалість одного обороту оборотних активів,дн.	93,10	112,78	125,82	19,67	121,13	13,04	111,57
6. Одноденний оборот, тис. грн.	9710,39	8795,34	8621,28	-915,05	90,58	-174,06	98,02
7. Прискорення (-), сповільнення (+) оборотності, днів	-	-	-	19,67	-	13,04	-
Розрахунок впливу факторів:	-	-	-	-	-	-	-

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4	5	6	7	8
за рахунок зміни середньорічних залишків оборотних активів	-	-	-	9,05	-	10,55	-
за рахунок зміни доходу (виручки) від реалізації продукції	-	-	-	10,63	-	2,49	-
8. Сума вивільнених (залучених) з обороту коштів за рахунок прискорення (-), сповільнення (+) оборотності, тис. грн.	-	-	-	173046,44	-	112454,23	-
Розрахунок впливу факторів:	-	-	-	-	-	-	-
за рахунок зміни середньорічних залишків оборотних активів	-	-	-	79573,80	-	90987,00	-
за рахунок зміни доходу (виручки) від реалізації продукції	-	-	-	93472,64	-	21467,23	-

Коефіцієнт оборотності оборотних активів у 2019 році складає 3,87 грн/грн, у 2020 році він зменшився до 3,19 грн/грн, а у 2021 році – до 2,86 грн/грн. Тривалість одного обороту оборотних активів має тенденцію до зростання, що є негативним оскільки свідчить про уповільнення їхньої оборотності. У 2019 році вона складає 93 днів, у 2020 році – 113 днів, а у 2021 році – 126 днів.

Зростання періоду обороту оборотних активів була спричинена зменшенням суми чистого доходу на 10,63 дні у 2020 році та 2,49 дні у 2021 році і одночасним зростанням суми оборотних активів на 9,05 дні у 2020 році та на 10,55 днів у 2021 році відповідно.

Динаміка одноденного обороту оборотних активів також має негативну тенденцію до зменшення: у 2019 році складає 9710,39 тис. грн., у 2020 році зменшується до 8795,34 тис. грн., а у 2021 році – до 8621,28 тис. грн. Це свідчить що на 1 день припадає близько 387,3 тис. грн. виручки.

Аналізуючи суму вивільнених (залучених) оборотних активів доцільно зауважити, що у 2020 році та 2021 році було додатково залучено 79573,80 тис. грн і 90987,00 тис. грн відповідно за рахунок зміни середньорічних залишків оборотних активів, а також було залучено у 2020 році 21467,23 тис. грн, а у 2021 році – 90987,00 тис. грн під впливом зміни обсягів виручки від реалізації. Загалом у 2020 році було залучено 173046,44 тис. грн, а у 2021 році – 112454,23 тис. грн, що призвело сповільнення оборотності оборотних активів і вважається негативною тенденцією у діяльності підприємства.

Зважаючи на виявлені проблеми з ефективністю використання оборотних активів ТДВ «Яготинський маслозавод» має бути забезпечена умова прискорення обороту майна (активів) у процесі їх використання, адже прискорення обороту майна має як пряму, так і непряму дію на величину операційного прибутку підприємства. Пряма дія прискорення обороту майна на розмір прибутку визначається тим, що збільшення швидкості обороту активів призводить до пропорційного росту (при інших рівних умовах) операційного

прибутку, який утворюється цими активами. Непряма дія прискорення обороту активів на розмір прибутку визначається тим, що зниження тривалості обороту цих активів призводить до відповідного зниження потреби в них. Зменшення суми операційних активів викликає зниження суми операційних витрат, що при інших рівних умовах призводить до росту (операційного) прибутку [62].

Прискорення обертання загальної суми оборотних активів досягає шляхом збільшення частки оборотних активів з високою оборотністю і зниження частки активів, що обертаються повільно. До активів з високою оборотністю можна віднести: запаси сировини і матеріалів, по яких не створюються страхові резерви; запаси готової продукції, що користуються високим попитом; грошові кошти, які постійно знаходяться в постійному обороті.

Прискорення оборотності оборотних активів у сучасних умовах може бути досягнуте різними шляхами [27]. На стадії створення виробничих запасів такими можуть бути:

- впровадження економічно обґрунтованих норм запасу;
- наближення постачальників сировини, напівфабрикатів до споживачів;
- широке використання прямих тривалих зв'язків;
- розширення складської системи матеріально-технічного забезпечення;
- комплексна механізація й автоматизація на вантажно-розвантажувальних роботах на складі.

Забезпечення найефективнішого використання виробничих запасів можливе за умови їх нормування у відповідності з плановими показниками виробництва. Розраховані нормативи повинні відповідати заданому критерію достатності. Норматив буде вважатись оптимальним з точки зору критерію достатності, якщо плановані темпи зростання товарообороту перевищуватимуть темпи збільшення обсягу товарних запасів. Одночасно під час визначення нормативу необхідно враховувати обмеження, які впливають на розмір

запасу. Обмеження, обумовлені попитом, підприємства торгівлі враховують під час планування товарообороту. Витрати, пов'язані з доставкою та утриманням товарних запасів, обсяг складських приміщень і термін придатності (для продовольчих товарів) враховують під час обґрунтування поелементних нормативів.

На стадії незавершеного виробництва прискорення оборотності оборотних активів досягається такими заходами:

- прискорення науково–технічного прогресу (упровадження прогресивної техніки і технології (особливо безвідхідної);
- розвиток стандартизації, уніфікації, типізації;
- удосконалювання форм організації промислового виробництва;
- удосконалювання системи економічного стимулювання, ощадливого використання сировинних і паливно-енергетичних ресурсів;
- збільшення питомої ваги продукції, що користується підвищеним попитом.

Наявність зайвих оборотних активів спричиняє зайві витрати щодо фінансування іммобілізації фінансових ресурсів, недотримання частини доходу і прибутку. Тому варто здійснювати мінімізацію ризиків і витрат, пов'язаних із формуванням і використанням оборотних активів, та усувати негативні наслідки щодо формування оборотних коштів, котрі можуть призвести до перебоїв у виробничому процесі, невиконання зобов'язань, втрат можливого прибутку, недостатність виробничих запасів та до перебоїв у виробництві й недоотриманні доходу.

На стадії обігу серед заходів прискорення оборотності оборотних активів виділяються такі:

- збільшення обсягу реалізованої продукції унаслідок виконання замовлень по прямих зв'язках, дострокового випуску продукції, виготовлення продукції із зекономлених матеріалів;
- удосконалювання системи розрахунків;

– ретельний і своєчасний підбір продукції, що відвантажується, за партиями, асортиментом, транзитними нормами, відвантаженням в чіткій відповідності до укладених договорів;

– наближення споживачів продукції до її безпосереднього виготовлювача [67].

На основі наведених вище рекомендацій, пропонуємо застосувати заходи з підвищення ефективності використання оборотних активів ТДВ «Яготинський маслозавод», направлені на зростання виручки та максимізацію його фінансових результатів, що представлені на рис. 3.1.

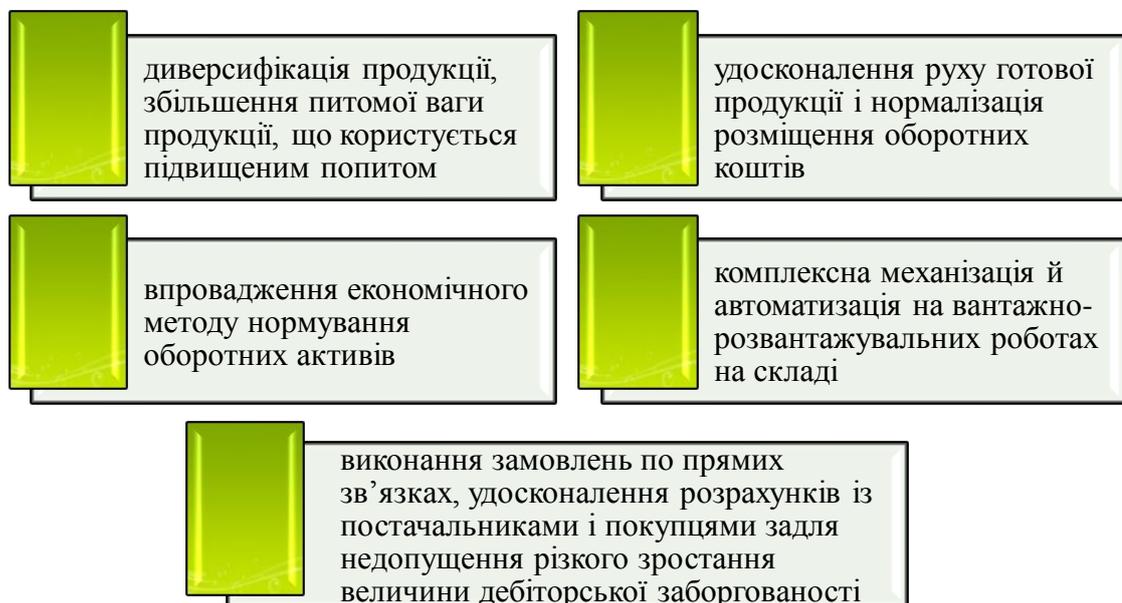

Рис. 3.1. Основні напрями підвищення ефективності використання оборотних активів підприємства в сучасних умовах

Вирішальну роль у зростанні виручки від реалізації виробничого підприємства відіграє відтворення й оновлення його основних засобів. Суттєвих проблем із використанням основних засобів ТДВ «Яготинський маслозавод» не виявлено, ефективність знижується через падіння обсягів реалізації. Доведено, що підприємство усвідомлює необхідність підвищення ефективності відтворення основних засобів і це є одним з основних завдань виробничої діяльності підприємства, від результату якого залежить його фінансовий стан та конкурентоспроможність.

Так, виробництво нових асортиментних позицій під ТМ «Яготинське», таких як: сир «Домашній», термостатна продукція (простокваша, ряжанка, сметана з печі), Геролакт і Какао, стало можливим завдяки установці нового обладнання на підприємстві. У цеху кисломолочної продукції відбулася реконструкція технологічних ліній із вводом в експлуатацію 17 ємностей загальним об'ємом 92 кубічних метрів для приготування різних видів кисломолочної продукції, двох установок для пастеризації та охолодження з виробничою потужністю 10 та 5 тис. літрів на годину, фасувальних автоматів і ємностей для ферментації. Нове обладнання працює в автоматичному і напівавтоматичному режимі, забезпечуючи також приготування йогурту, ряжанки, кефіру, пряженого і пастеризованого молока.

Це свідчить про удосконалення форм організації промислового виробництва, упровадження прогресивної техніки і технології, механізацію й автоматизацію на вантажно-розвантажувальних роботах на складі ТДВ «Яготинський маслозавод», що має позитивно вплинути на підвищення ефективності використання майна підприємства та зростання його віддачі у майбутньому.

З метою поліпшення якості продукції на ТДВ «Яготинський маслозавод» встановлено сучасне високотехнологічне обладнання закритого циклу від світових виробників, яке виключає безпосереднє втручання людини у виробничий процес, починаючи від забору сировини і закінчуючи фасуванням готової продукції. Це гарантує безпеку і якість продукту. Підвищення ефективності відтворення основних засобів є одним із головних чинників, який зможе забезпечити в майбутньому ефективне функціонування підприємства в цілому.

Тому для підвищення ефективності використання майна ТДВ «Яготинський маслозавод» необхідно спрямувати зусилля на зростання виручки від реалізації з одночасним поступовим зменшенням величини дебіторської заборгованості. Зростання чистого доходу можливе шляхом диверсифікації продукції, а також збільшення питомої ваги продукції, що користується підвищеним попитом. У цьому напрямі розпочата робота на підприємстві.

3.2. Підвищення ефективності використання оборотних коштів за рахунок скорочення дебіторської заборгованості підприємства

Значну частину оборотних активів ТДВ «Яготинський маслозавод» становить дебіторська заборгованість (на кінець 2021 року її частка становила 59,72 % в структурі майна), тому пріоритетним напрямом підвищення ефективності використання оборотних коштів підприємства є скорочення її розмірів.

Вважаємо за необхідне вживати заходів направлених на удосконалення політики підприємства щодо дебіторів, адже надання покупцеві відстрочки платежу – це, по суті, надання йому товарного (комерційного) кредиту, який не є безкоштовним для підприємства. Упущену вигоду від надання такого кредиту можна оцінити як мінімум по сумі банківського відсотка, який міг би належати підприємству у разі негайного розрахунку і вкладення коштів на банківський депозит. Фінансова політика щодо дебіторської заборгованості, перш за все, має націлюватися на розширення обсягів реалізації продажів, оптимізацію її розміру і своєчасне погашення.

Значне перевищення дебіторської заборгованості створює загрозу фінансовій стійкості підприємства і робить необхідним залучення додаткових джерел фінансування, тому пропонуємо підприємству орієнтуватися на збільшення кількості замовників для зменшення ризику не оплати, який є значним при наявності монопольного замовника.

При цьому варто провести аналіз співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства з метою визначення раціонального співвідношення між ними, а також виявлення потенційних проблем із платоспроможністю ТДВ «Яготинський маслозавод» через наявний значний обсяг дебіторської заборгованості. Аналіз проведено в таблиці 3.2.

За результатами проведених розрахунків виявлено, що обсяг дебіторської заборгованості ТДВ «Яготинський маслозавод» майже у двічі перевищує його кредиторську заборгованість протягом усього аналізованого періоду.

Таблиця 3.2

Динаміка співвідношення дебіторської й кредиторської заборгованості ТДВ «Яготинський маслозавод» у 2019-2021 рр.

Найменування статей	На кінець року		Найменування статей	На кінець року		Співвідношення ДЗ і КЗ	
	абсолютне значення, тис.грн.	питома вага, %		абсолютне значення, тис.грн.	питома вага, %	Δ	%
2019 рік							
Дебіторська заборгованість, усього	829873	100	Кредиторська заборгованість, усього	459254	100	370619	-
У тому числі:			У тому числі:				
1. За товари, роботи, послуги	414886	49,99	1. За товари, роботи, послуги	172321	37,52	242565	12,47
2. По розрахунках	407571	49,11	2. По розрахунках	232506	50,63	175065	-1,51
3. Інша дебіторська заборгованість	7416	0,89	3. Інша кредиторська заборгованість	54427	11,85	-47011	-10,96
2020 рік							
Дебіторська заборгованість, усього	849 588	100,00	Кредиторська заборгованість, усього	530 377	100,00	319211	-
У тому числі:			У тому числі:				
1. За товари, роботи, послуги	443 374	52,19	1. За товари, роботи, послуги	201 194	37,93	242180	14,25
2. По розрахунках	398449	46,90	2. По розрахунках	323410	60,98	75039	-14,08
3. Інша дебіторська заборгованість	7 765	0,91	3. Інша кредиторська заборгованість	5 773	1,09	1992	-0,17
2021 рік							
Дебіторська заборгованість, усього	940436	100,00	Кредиторська заборгованість, усього	419249	100,00	521187	-
У тому числі:			У тому числі:				
1. За товари, роботи, послуги	425104	45,20	1. За товари, роботи, послуги	228624	54,53	196480	-9,33
2. По розрахунках	506002	53,81	2. По розрахунках	184314	43,96	321688	9,84
3. Інша дебіторська заборгованість	9330	0,99	3. Інша кредиторська заборгованість	6311	1,51	3019	-0,51

У 2019 році дебіторська заборгованість більша від кредиторської на 370619 тис. грн., у 2020 році – на 319211 тис. грн., а у 2021 році – на 521 187 тис. грн. (рис. 3.2), що може створити суттєві проблеми у забезпеченні платоспроможності підприємства й підтверджує необхідність скорочення величини дебіторської заборгованості ТДВ «Яготинський маслозавод».

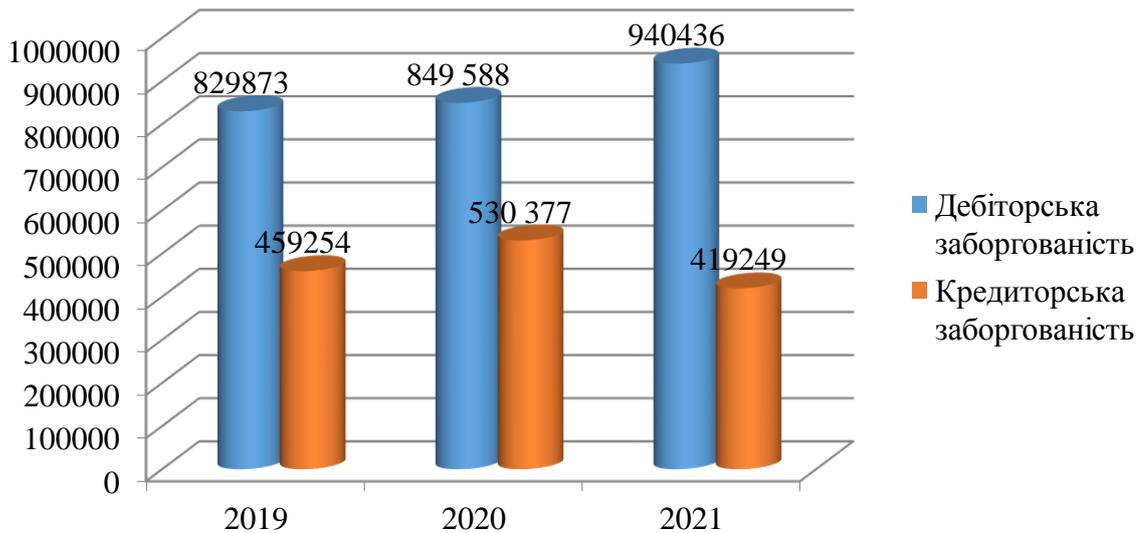

Рис. 3.2. Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості ТДВ «Яготинський маслозавод» у 2019-2021 рр.

У структурі дебіторської заборгованості, найбільша частка належить заборгованості за товари, роботи і послуги, що свідчить про те, що підприємству не отримало своєчасну плату за реалізацію своєї продукції. Наслідками цієї ситуації є збільшення кредиторської заборгованості.

У 2021 році у порівнянні з 2019 роком спостерігається значне збільшення показника дебіторської заборгованості, на що значною мірою впливає заборгованість за розрахунками, яка становить у звітному періоді 506002 тис. грн. Надто висока сума дебіторської заборгованості є наслідком несвоєчасної виплати дебіторів своїх зобов'язань.

На величину дебіторської заборгованості підприємства впливає стан договірної та розрахункової дисципліни. Недотримання договірної і розраху-

нкової дисципліни, несвоєчасне пред'явлення претензій за борги, які виникають, призводять до значного зростання невинуватеної дебіторської заборгованості, створення фінансових труднощів, нестачі ресурсів.

В умовах інфляції будь-яка відстрочка платежу призводить до того, що підприємство реально отримує лише частину боргу. Тому важливим завданням є своєчасне виявлення недопустимих видів дебіторської заборгованості, до яких в першу чергу відносять прострочену заборгованість постачальникам і прострочену заборгованість покупцям понад трьох місяців, за платежами до бюджету тощо, і контроль стану розрахунків за простроченою заборгованістю.

Борги підприємства поділяються на реальні до стягнення і сумнівні. За боргами, не реальними до стягнення, формується резерв за сумнівними боргами. Безнадійні борги погашаються шляхом списання їх на збитки підприємства як дебіторська заборгованість, з якої закінчився термін позовної давності. Станом на 31 грудня 2021 років балансова вартість сумнівної, але не знеціненої торгової дебіторської заборгованості ТДВ «Яготинський маслозавод», за строками погашення представлена на рис. 3.3.

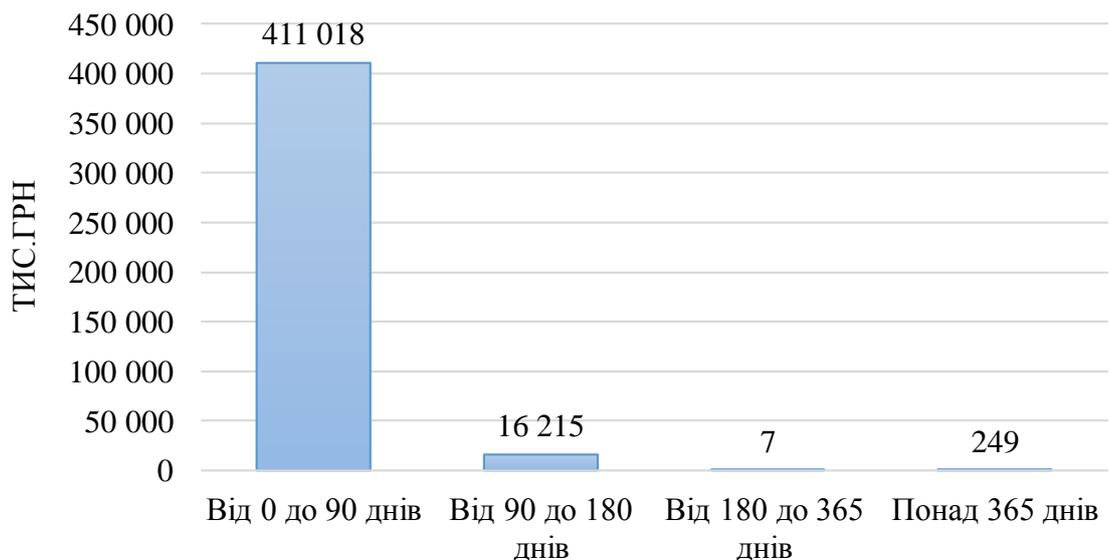

Рис. 3.3. Структура дебіторської заборгованості ТДВ «Яготинський маслозавод» за строками погашення станом на 31 грудня 2021 року

До не виправданої заборгованості належить заборгованість більше одного місяця. Із збільшенням терміну прострочення зростає вірогідність несплати за рахунками, що створює реальну загрозу неплатоспроможності самого підприємства. Вся заборгованість ТДВ «Яготинський маслозавод» є точною з терміном погашення до 12 місяців. 96,1 % становить дебіторська заборгованість зі строком погашення до 90 днів.

Станом на 31.12.2021 року ТДВ «Яготинський маслозавод» мало 936 тис. грн довгострокової дебіторської заборгованості з ТОВ «Сільпо-Фуд», яка за оперативною інформацією з підприємства була повністю погашена протягом 2022 року.

Перш ніж почати роботу з новим клієнтом, ТДВ «Яготинський маслозавод» застосовує внутрішню систему оцінки кредитоспроможності потенційного клієнта і встановлює ліміт на відстрочку платежу індивідуально для кожного клієнта. Кредитні ліміти, які застосовуються по відношенню до клієнтів, переглядаються щонайменше раз на рік. Проте, незважаючи на це, лише протягом 2021 року підприємством було списано 570 тис. грн. безнадійної торгової дебіторської заборгованості. Тому важливим є здійснення заходів щодо прискорення погашення дебіторської заборгованості (рис. 3.4).

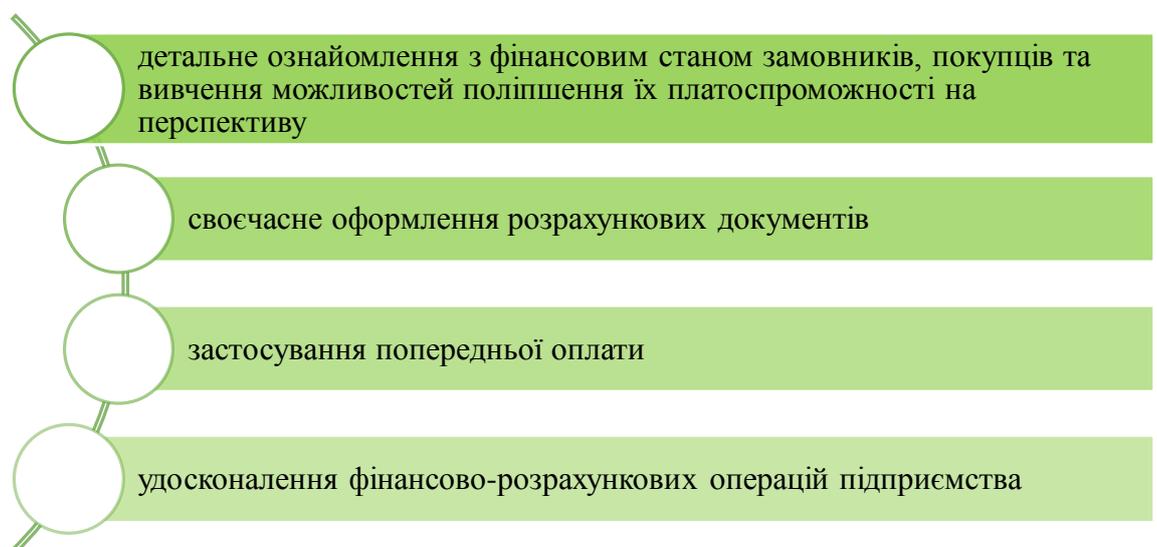

Рис. 3.4. Рекомендації щодо прискорення погашення дебіторської заборгованості підприємства

Резерв під очікувані кредитні збитки торгової дебіторської заборгованості розраховується ТДВ «Яготинський маслозавод» на основі передбачуваних сум сумнівної заборгованості, які визначаються з урахуванням минулого досвіду і регулярно переоцінюються на основі фактів і обставин, що існують станом на кожну звітну дату.

Загалом, оцінюючи обсяги безнадійної дебіторської заборгованості ТДВ «Яготинський маслозавод» у 2021 році, яка була списана на збитки підприємства, можна з впевненістю стверджувати, що поліпшення політики підприємства щодо дебіторів – ключовий напрям підвищення ефективності використання його майна та зростання прибутковості бізнесу.

Основні заходи, направлені на зменшення дебіторської заборгованості ТДВ «Яготинський маслозавод», наведено на рис. 3.4.

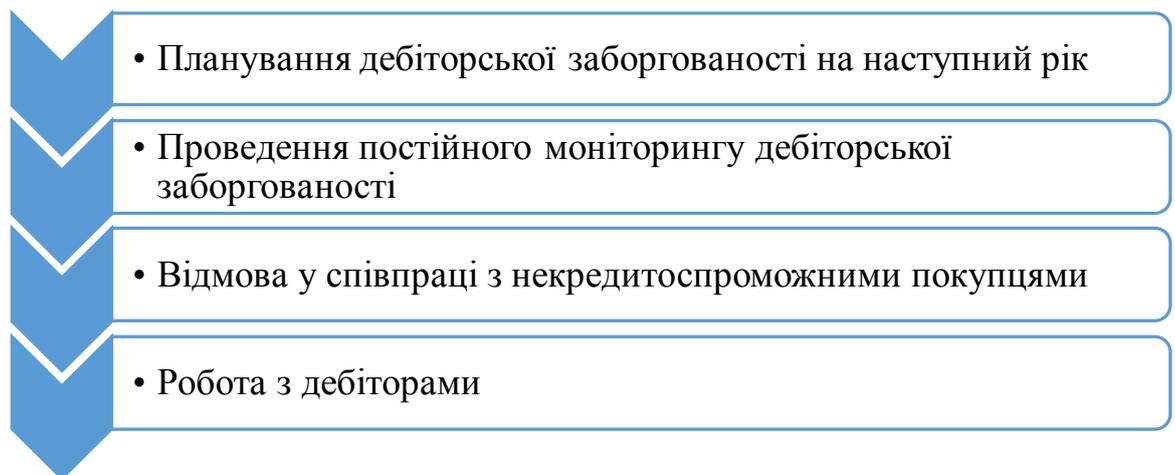

Рис. 3.5. Заходи, направлені на зменшення дебіторської заборгованості підприємства

Вважаємо, що таке високотехнологічне підприємство, як ТДВ «Яготинський маслозавод», продукція якого користується попитом на ринку, з метою зменшення величини дебіторської заборгованості має здійснювати диверсифікацію ринків збуту своєї продукції й пошук можливих шляхів збільшення кількості покупців і замовників. Це дозволить мінімізува-

ти ризик несплати боргів та виникнення сумнівної дебіторської заборгованості.

Для цього варто активізувати маркетингові заходи в медіа (телебачення, соціальні мережі) та підтримувати лояльність споживачів регулярними ціновими акціями, особливо на соціально значущій категорії продуктів харчування.

Освоєння нових ринкових сегментів також сприятиме диверсифікації дебіторської заборгованості. Перспективним для ТДВ «Яготинський маслозавод» є ринок молока з тривалими термінами придатності в пакуванні Тетра Пак, зміна рецептур йогуртів та наповнення їх додатковими функціональними добавками (натуральні фруктові-ягідні наповнювачі, пробіотики, вітамінні комплекси), розширення присутності в категорії HoReCa з ультрапастеризованим молоком, кисломолочним сиром великих форматів пакування, блочних сирів паста-філата для піцерій тощо.

Розширення асортименту інноваційних функціональних продуктів харчування з пробіотиками та підвищеним вмістом білку на основі технічної бази ТДВ «Яготинський маслозавод» із застосуванням сучасних технологій ультрафільтрації та ультрапастеризації може значно посилити конкурентні позиції підприємства на високомаржинальних ринках продуктів з високою доданою вартістю, дасть можливість на рівних конкурувати не лише з українськими виробниками, а й транснаціональними компаніями, що працюють на українському ринку, збільшивши кількість покупців і замовників у контексті мінімізації дебіторської заборгованості.

При цьому оцінювання фінансового стану та платоспроможності, ринкової репутації й іміджу потенційних дебіторів має стати систематичним та обов'язковим. Перед заключенням договору з контрагентом важливо впевнитися, що в нього відмінна ділова репутація, тому потрібно перевіряти його історію співпраці з іншими компаніями, а також на основі актуального балансу партнера здійснити моніторинг основних показників ліквідності за три

роки: коефіцієнта швидкої та поточної ліквідності. Це дасть змогу виявити ймовірні проблеми з його платоспроможністю.

Також важливо встановлювати чіткі правила відстрочення платежів. Наприклад, строком на рік не надавати відстрочення, строком до 2 років – у розмірі 30%, строком до 3 років – 50% і більше.

Важливо впроваджувати у практику лімітування дебіторської заборгованості як у загальних обсягах, так і у розрахунку на одного дебітора (існуючого чи потенційного) і періодично переглядати ці граничні суми. При цьому потрібно визначити оптимальний розмір дебіторської заборгованості, яка б надлишково не іммобілізувала фінансові ресурси підприємства і не створювала б перепон для можливості забезпечення безперебійного процесу постачання, виробництва, реалізації та розрахунків підприємства за своїми зобов'язаннями.

Корисною може бути практика надання торговельних знижок покупцям при придбанні великої партії товарів, для врахування зміни цін, які можуть бути з дати виставлення рахунку до дати відвантаження товарів, а також для приховування реальної ціни від конкурентів. Надання таких знижок є позитивним для обох сторін розрахункових відносин. Так, покупці можуть отримати продукцію за більш вигідною ціною тим самим здійснивши економію коштів для яких-небудь інших потреб. А підприємство, в цьому випадку, вчасно отримавши кошти, зменшує обсяг дебіторської заборгованості, нарощує обсяги реалізації й може використати отримані кошти для забезпечення свого функціонування, наприклад для розширення асортименту продукції, не ризикуючи не отримати дебіторську заборгованість своєчасно.

Також одним із напрямів мінімізації дебіторської заборгованості є побудова ефективної системи контролю за її рухом і своєчасною інкасацією. Найбільше значення набуває здійснення контролю, який дозволяє з'ясувати наскільки ефективно та своєчасно відбувається погашення дебіторської заборгованості, наскільки запропонована відстрочка платежу відповідає вимогам ринку та стану на ньому партнера. При цьому, якщо виникають проблеми з

одержанням грошей, вимагати заставу на суму, не меншу, ніж сума на рахунку дебітора. Для стягнення сумнівної заборгованості можна використовувати установи, які стягують борги або ж продати рахунки дебіторів факторинговій компанії, якщо при цьому можна отримати економію.

Таким чином, доведено, що ефективне використання майна підприємства можливе лише при комплексному використанні заходів впливу не тільки на величину та співвідношення оборотних і необоротних активів, а й на його окремі проблемні складові.

З метою підвищення ефективності використання основних засобів капітальні інвестиції підприємства мають бути направлені на модернізацію, реконструкцію, капітальний ремонт задля удосконалення форм організації виробництва, упровадження прогресивної техніки і технології, механізацію й автоматизацію на вантажно-розвантажувальних роботах.

Обґрунтовано, що в умовах зростання інфляції вирішальне значення для збереження платоспроможності підприємства відіграє контроль за обсягами і структурою дебіторської заборгованості. Необхідно аналізувати фінансовий стан, історію співпраці найбільших дебіторів та свої потенційні можливості для того, щоб розмір дебіторської заборгованості був оптимальним відповідно до бажаного рівня виручки від реалізації.

Запропоновано комплекс заходів з підвищення ефективності використання майна підприємства, впровадження яких дасть змогу відновити прибуткову діяльність підприємства з високим виробничим потенціалом в умовах несприятливої ринкової кон'юнктури.

ВИСНОВКИ

У процесі написання випускної роботи було визначено теоретико-методичні засади аналізу оцінювання ефективності використання майна підприємства. Визначено сутність майна підприємства як сукупність його матеріальних цінностей, а також пов'язаних з ними майнових прав, які використовуються для здійснення фінансово-господарської діяльності та отримання прибутку.

Наведено багатокритеріальну класифікацію майна та розкрито особливості формування й використання окремих його видів. Обґрунтовано, що поділ активів підприємства на оборотні та необоротні – найбільш важливий з позицій оцінювання ефективності використання майна підприємства.

Охарактеризовано методичні підходи до аналізу майна підприємства та оцінювання ефективності його використання. Використання запропонованого алгоритму оцінювання ефективності використання майна підприємства дозволяє сформулювати висновки про майновий стан підприємства та сформулювати пріоритетні напрями підвищення його ділової активності, платоспроможності й рентабельності.

Проведено оцінювання фінансових показників ефективності використання майна підприємства на матеріалах ТДВ «Яготинський маслозавод». Виявлено зростання обсягу майна підприємства протягом 2019-2021 рр. При цьому формується більш мобільна структура активів ТДВ «Яготинський маслозавод», що сприяє прискоренню обертання коштів підприємства.

Разом із цим виявлено наявність хворих статей балансу підприємства, а саме зростання дебіторської заборгованості на більше ніж 40% від суми оборотних активів, що є негативним для підприємства ТДВ «Яготинський маслозавод», адже підприємство не отримує повернення коштів від боржників і тому не зможе використовувати їх для власних цілей. При цьому підприєм-

ство функціонує переважно за рахунок поточних зобов'язань. Негативним явищем для підприємства є тенденція щодо їх збільшення.

Визначено, що відбулося зростання ефективності використання основних засобів підприємства, про що свідчить збільшення забезпеченості фондами персоналу, що відбулося за рахунок оновлення основних фондів. Коефіцієнтний аналіз ефективності використання оборотних активів дав змогу виявити уповільнення їх оборотності, головним чином, через наявність значної величини дебіторської заборгованості, яка суттєво зростає з року в рік. Період погашення дебіторської заборгованості суттєво зростає.

Розрахувавши показники ділової активності за аналізований період, можна зробити висновок, що стан підприємства є негативним, адже проведені розрахунки підтверджують неефективне використання оборотних активів підприємства. В тому числі через це, відбулося зниження фінансових результатів діяльності підприємства – за підсумками 2021 року ТДВ «Яготинський маслозавод» було збитковим.

Виявлено, що величина дебіторської заборгованості на підприємстві ТДВ «Яготинський маслозавод» майже у двічі перевищує кредиторську заборгованість протягом усього аналізованого періоду. Значне перевищення дебіторської заборгованості пов'язано, головним чином, із несвоєчасною виплатою дебіторів своїх зобов'язань та надзвичайно лояльною політикою підприємства щодо своїх дебіторів.

Для підвищення ефективності використання майна підприємства було запропоновано комплекс заходів спрямованих на збільшення його чистого доходу від реалізації продукції, зокрема: диверсифікація ринків збуту продукції, збільшення кількості покупців і замовників, збільшення питомої ваги продукції, що користується підвищеним попитом, комплексна автоматизація виробництва, прискорення погашення дебіторської заборгованості підприємства через застосування більш жорсткої політики щодо дебіторів чи надання знижок за своєчасну оплату.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435/IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73, зі змінами та доповненнями від 08 лютого 2014 р. № 48. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : затв. Наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2020 р. № 92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>
5. Фінанси підприємств: навч. посіб. / за ред. Аніловської Г. Я., Висоцької І. Б. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 440 с.
6. Ковальчук І.В. Економіка підприємства : навчальний посібник. К. : Знання, 2008. С. 203–204.
7. Власюк Н. І. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Львів: Магнолія, 2017. 328 с.
8. Кулішов В.В. Економіка підприємства: теорія і практика: навчальний посібник. К. : Ніка-Центр, 2010. С. 94–98.
9. Міщук Г. Ю., Джигар Т. М., Шишкіна О. О. Економічний аналіз : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2017. 156 с.
10. Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д. Фінанси підприємств: підручник. 6-те вид., перероб. і доп. К.: КНЕУ, 2007. 552 с.
11. Рєпіна І. М. Активи підприємства: таксономія, діагностика та управління : монографія. К. : КНЕУ, 2012. 274 с.
12. Полторац А.С. Визначення сутності оборотних активів: сучасні науково-методологічні підходи. *Ефективна економіка*. 2013. № 7. С 38–39. URL : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2171>

13. Школьник І.О. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2016. 113с.
14. Морщенок Т.С., Біляк О.М. Огляд підходів до визначення економічної сутності поняття «ефективність». *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2014. Вип. 8. С. 82-89.
15. Семенюк Т. В. Фінансові аспекти формування та використання майна підприємства. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія : Економіка. 2017. Вип. 4. С. 72-76.
16. Римарчук А.М. Економічна сутність оборотних активів та їх класифікація. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2010. №7 (110). С. 64–70.
17. Камінська І.М., Дорош В.Ю., Ковальчук А.Ю. Активи підприємства: морфологічний аналіз категорії, склад та класифікація. *Економічний форум : науковий журнал*. 2019. № 3. С. 136-143. URL: http://lutsk-ntu.com.ua/sites/default/files/ekonomichniy_forum_vipusk_no32019_2.pdf
18. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2018. 292 с.
19. Мостович Є. Ю., Заїнчковський А. О. Формування та ефективність використання нематеріальних активів підприємства. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2016. № 4. С. 43-46.
20. Роганова Г. О. Стратегія фінансування оборотних активів: позиція персоналістів. *Економічний часопис XXI*, 2013. № 3–4 (1). С. 82–85.
21. Чернецька С.А. Значення аналізу активів підприємства. URL: <http://dspace.nbuiv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/92982/39-Chernetskaya.pdf?sequence=1>
22. Яковенко О. І. Антикризове управління підприємством в умовах пандемії COVID-19. *Причорноморські економічні студії*. 2022. Випуск 74. С. 163–167. URL:http://bses.in.ua/journals/2022/74_2022/26.pdf
23. Поважний О.С., Крамзіна Н.О., Кваша Ю.В. Особливості визначення сутності та складу поняття «оборотні активи». *Економічний простір*. 2008. № 12/2. С. 41 – 52.

24. Чемчикаленко Р.А., Майборода О.Є., Люткіна А.В. Оцінка ефективності управління активами та пасивами підприємства. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. №11. С. 485–489. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/11_ukr/78.pdf
25. Лимар Ю.В. Уточнення сутності категорії «оборотні активи» в системі суміжних понять. URL: http://www.rusnauka.com/10_NPE_2011/Economics/10_83119.doc.htm
26. Непочатенко О. О., Бечко П. К., Попиченко Д. А. Теоретичне обґрунтування сутності оборотних активів. *Інноваційна економіка*. 2015. № 4. С. 265-273.
27. Білик М.Д., Беялов Т.Е. Фінансове планування на підприємстві: навчальний посібник. К.: ПанТот, 2015. 436 с.
28. Донін Є.О. Особливості сучасних підходів щодо специфіки класифікації оборотних активів підприємства. *Економіка і організація управління*. 2018. № 1. С. 75–85.
29. Домбровська С. О., Лапіна І. С. Структура капіталу підприємства: сучасні проблеми та парадигма розвитку: монографія. Харків: Діса плюс, 2020. 256 с.
30. Камінська І.М., Дорош В.Ю., Ковальчук А.Ю. Методичні підходи до оцінки ефективності формування та використання активів підприємства. *Економічний форум*. 2019. № 4. С. 188-199.
31. Драгун Л.М., Левченко В.Ф., Бондаренко О.Л. Удосконалення аналізу ефективності використання обігових коштів підприємства. *Фінанси України*. 2010. № 12. С. 12 – 20.
32. Отенко І. П., Азаренков Г. Ф., Іващенко Г. А. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.
33. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 328 с.
34. Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2005. 275 с.

35. Мних Є. В., Барабаш Н. С. Фінансовий аналіз: навч. Посібник. К.: КНТЕУ, 2014. 536 с.
36. Павленко О.П., Бурсук Г.Ю. Фінансовий аналіз оборотних активів та оптимізація джерел їх формування. *Молодий вчений*. 2017. № 10. С. 981–984.
37. Квятковська Л.А., Воробйова Л.Д. Комплексний підхід до оцінки ефективності управління підприємством. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Сер. : *Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства*. 2013, № 50. С. 67–75. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vcpiay_2013_50_15
38. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 566 с.
39. Добродій К. О. Оцінка формування необоротних активів підприємства. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2017. № 4(32). С. 35–38.
40. Олександренко І. В. Методичні підходи до діагностики оборотних активів підприємства. *Бізнес Інформ*. 2014, № 2. С. 277-283. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2014_2_50.
41. Талах Т. А., Бондарук Х. В., Хилько О. В. Напрями удосконалення методики аналізу ефективності використання активів підприємства. *Економічні науки: зб. наук. праць Луцького нац. технічного університету. Серія «Регіональна економіка»*. 2020. Вип. 17 (67). С. 213–224.
42. Костирко Л.А. Фінансовий аналіз: підручник. Х.: Фактор, 2007. 783 с.
43. Мазур А. О., Кириченко С. О. Методологічні основи ефективного використання ресурсів підприємств. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. № 6. С. 253–258.
44. Подільська В. О., Яріш О. В., Фінансовий аналіз: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 488 с.
45. Косова Т.Д., Сіменко І.В. Фінансовий аналіз : навч. посібник. К., Центр учбової літератури, 2013. 440 с.

46. Жук О. С. Оцінка стану та структури активів підприємства. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «економіка»*. 2016. № 3(31). С. 16–20.

47. Відомості про підприємство Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод». URL: <https://milkalliance.com.ua/company/inform/yagotinskij-maslozavod/>

48. Бондарчук Н.В., Тімашова А.М. Модель аналізу дебіторської заборгованості: основні показники. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Вип. 3 (2). С. 170-177.

49. Вареник В.М., Євтушенко Я.С. Діагностичний аналіз ефективності управління активами підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. Випуск 1 (12). С. 117-122.

50. Чернецька С.А. Аналіз активів підприємства. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2013. Вип. 3. С. 332–336. URL: http://chtei-knteu.cv.ua/herald_en/content/download/archive/2013/v3/NV-2013-V3_59.pdf

51. Левкович О. В., Мироненко І. О. Оцінка та шляхи покращення ефективності використання необоротних активів підприємства. *Бізнесінформ*. 2020. № 5. С. 312-319.

52. Сікетіна Н. Г., Іпатова А.П., Овод М.А. Аналіз ефективності використання оборотних активів підприємства. *Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Економічні науки*. 2018. № 47(1323). С. 78-81.

53. Міщук Є.В., Сідорова І.І. Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості: проблемні аспекти. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 2. С. 54-57.

54. Душило А.А. Оптимізація структури оборотного капіталу підприємства. *Регіональна економіка*. 2012. № 4. С. 24 – 30.

55. Кащена Н. Б., Горошанська О. О., Польова Т. В. Ділова активність підприємства: сутність та методика аналізу: моногр. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2016. 196 с.

56. Бланк І. А. Фінансовий менеджмент: навч. курс. 2-е вид., перероб. и доп. К. : НикаЦентр : Эльга, 2004. 656 с.
57. Бондаренко О.С. Управління поточними активами: теоретичні основи та практичне застосування. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2012. №3 (66). С .51–56.
58. Причепя І. В., Кравець Н. В. Теоретичні засади управління активами підприємства. *Економічний простір*. 2012. № 60. С. 249 - 257.
59. Єршова Н.Ю. Удосконалення методичного підходу до аналізу оборотних коштів як фактору ефективності діяльності промислового підприємства. URL: <http://archive.kpi.kharkov.ua/files/29348/>
60. Косянчук Т. Ф., Любченко Н. Л. Комплексне оцінювання економічної стабільності промислових підприємств: монографія. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2015. 218 с.
61. Пельтек Л. В., Писаренко С. М. Методологічні аспекти формування системи управління оборотними активами підприємства. *Вісник Запорізького національного університету*. 2013. № 1(5). С. 43–49.
62. Давиденко В. В. Інтеграція реверсивної логістики в діяльність підприємств. *Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи*. 2020. № 3. С. 202–203.
63. Теницька Н.Б., Гришко Ю.С. Підвищення платоспроможності підприємства шляхом оптимізації дебіторської заборгованості. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Випуск 8. С. 366-369.
64. Каціман С.О., Шаманська О.І. Вдосконалення системи управління активами підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 20. С. 357–361.
65. Дукаль Г.С. Управління обіговим капіталом та його вплив на фінансовий стан підприємств. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvnltnu//19_1/181_Dukal_19_1.pdf
66. Яковенко О.І. Актуальні питання управління діяльністю вітчизняних підприємств в сучасних умовах господарювання. *Причорноморські*

економічні студії: економіка та управління підприємствами. 2022. Випуск 76. С. 140-147. URL: http://bses.in.ua/journals/2022/76_2022/22.pdf

67. Mulyk T., Mulyk Ya. Debts of the enterprise in the conditions of anti-crisis management: analytical and control aspects. *Norwegian Journal of development of the International Science*. 2020. № 48. P. 3-11.

68. Кузнецова С. А. Облік та аналіз дебіторської заборгованості в умовах антикризового регулювання стану підприємств : монографія. Тернопіль : Тернопільська академія народного господарства. 2014. 256 с.

69. Блакита Г.В. Актуальні питання управління дебіторською заборгованістю. *Збірник наукових праць ВНАУ*. 2012. № 3 (69). С. 23–30.

70. Камінська І., Ковальчук Н., Демидович А., Дубровський В. Науково-методичні підходи до аналізу ефективності використання виробничого потенціалу підприємства. *Галицький економічний вісник*. 2020. Том 6, № 67. С. 193–201. URL: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.06.193

71. Менеджмент і безпека в умовах війни: теоретичні та прикладні аспекти: *Матеріали-науково-практичної інтернет-конференції* (м. Львів, 13 травня 2022 року) / упоряд. В. С. Бліхар. Львів : ДУВС, 2022. 348 с.

72. Терещенко О.О., Стецько М.В. Системи показників у концепції фінансового контролінгу у сфері бізнесу. *Фінанси України*. 2013. № 11. С. 66–83.

73. Говорушко Т.А., Ситник І.П, Степаненко К.М. Факторинг як форма рефінансування дебіторської заборгованості. URL: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4980/1/123.pdf>

74. Полянська А. С., Мартинець В. Б., Кабан О. В. Оптимізація ланцюга постачання на підприємстві в умовах кризових явищ. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2022. Вип. 18(2). С. 112–127.

75. Задорожний З.-М., Муравський В., Костецький Я., Задорожний М. Удосконалення обліку необоротних активів у системі ефективного управління ними. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2022. Том 5 (46). С. 149-160. DOI: 10.55643/fcaptr.5.46.2022.379.

ДОДАТКИ

Додаток А

Основні показники ефективності використання оборотних активів підприємства

Назва показника	Формула розрахунку и умовні позначення	Економічний зміст	Позитивна тенденція (нормативне значення)
1	2	3	4
Коефіцієнт оборотності оборотних активів (поточних активів) (K_{OOA})	$K_{OOA} = BP / OA_{сер.}$, де BP – виручка від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг, без ПДВ, акцизів та ін. відраховань, тис. грн.; $OA_{сер.}$ – середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.	Показує, скільки виручки від реалізації припадає на одиницю оборотних засобів. Кількість оборотів оборотних активів за період.	Збільшення
Коефіцієнт закріплення оборотних активів ($K_{ЗОА}$)	$K_{ЗОА} = OA_{сер.} / BP$, де – $OA_{сер.}$ – середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.; BP – виручка від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг, без ПДВ, акцизів та ін. відраховань, тис. грн.	Показує, скільки оборотних активів потрібно залучити підприємству у свою діяльність для отримання 1 грн. виручки (доходу) від реалізації	Зменшення
Тривалість одного обороту найбільш мобільних засобів, днів (T_{OOA})	$T_{OOA} = ДП / K_{OOA}$, де ДП – кількість днів в звітному періоді (365 днів); K_{OOA} – коефіцієнт обертання оборотних активів, обор.	Середній період, який починається з витрачання засобів на виробництво продукції, а закінчується отриманням коштів за реалізовану продукцію	Зменшення
Коефіцієнт оборотності товарно-матеріальних запасів по виручці від реалізації ($K_{OЗ}^B$)	$K_{OЗ}^B = BP / З_{сер.}$, де BP – виручка від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг, без ПДВ, акцизів та ін. відраховань, тис. грн.; З сер. – середньорічна вартість товарно-матеріальних запасів, тис. грн.	Показує скільки гривень виручки від реалізації припадає на 1 грн. засобів інвестованих у запаси за звітний період	Збільшення
Коефіцієнт оборотності товарно-матеріальних запасів по собівартості реалізованої продукції ($K_{OЗ}^C$)	$K_{OЗ}^C = C_{рп} / З_{сер.}$, де $C_{рп}$ – собівартість реалізованої продукції, тис. грн.; З сер. – середньорічна вартість товарно-матеріальних запасів, тис. грн.	Кількість оборотів засобів інвестованих в запаси за звітний період	Збільшення
Тривалість одного обороту запасів, днів ($T_{OЗ}$)	$T_{OЗ} = ДП / K_{OЗ}$, де ДП – кількість днів в аналізованому періоді (365 днів); $K_{OЗ}$ – коефіцієнт обертання товарно-матеріальних запасів, обор.	Період на протязі якого запаси трансформуються в грошові кошти	Зменшення
Коефіцієнт оборотності виробничих запасів ($K_{Oвз}$) * $T_{Oвз}$	$K_{Oвз} = BP / ВЗ_{сер.}$, де BP – виручка від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг, без ПДВ, акцизів та ін. відраховань, тис. грн.; ВЗ сер. – середньорічна вартість виробничих запасів, тис. грн.	Кількість оборотів засобів інвестованих в виробничі запаси за звітний період	Збільшення
Коефіцієнт оборотності готової продукції ($K_{OГП}$) * $T_{OГП}$	$K_{OГП} = BP / ГП_{сер.}$, де BP – виручка від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг, без ПДВ, акцизів та ін. відраховань, тис. грн.; ГП сер. – середньорічний залишок готової продукції, тис. грн.	Показує, в скільки разів виручка від реалізації перевищує вартість запасів готової продукції	–
Коефіцієнт оборотності запасів незавершеного виробництва ($K_{Oнв}$) * $T_{Oнв}$	$K_{Oнв} = BP / НВ_{сер.}$, де BP – виручка від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг, без ПДВ, акцизів та ін. відраховань, тис. грн.; НВ сер. – середньорічний залишок незавершеного виробництва, тис. грн.	Показує, в скільки разів виручка від реалізації перевищує вартість запасів незавершеного виробництва	Збільшення
Коефіцієнт оборотності товарів (K_T) * T_T	$K_T = BP / T_{сер.}$, де BP – виручка від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг, без ПДВ, акцизів та ін. відраховань, тис. грн.; T сер. – середньорічна вартість товарів, тис. грн.	Показує, в скільки разів виручка від реалізації перевищує вартість товарів	–
Коефіцієнт оборотності грошових засобів ($K_{OГЗ}$) * $T_{OГЗ}$	$K_{OГЗ} = BP / ГЗ_{сер.}$, де BP – виручка від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг, без ПДВ, акцизів та ін. відраховань, тис. грн.; ГЗ сер. – середньорічна вартість грошових коштів підприємства, тис. грн.	Показує, в скільки разів виручка від реалізації перевищує середній залишок грошових коштів	Збільшення
Коефіцієнт відволікання оборотного капіталу в дебіторську заборгованість ($K_{вдв.}$)	$K_{вдв.} = ДЗ / OA$, де ДЗ – загальна сума дебіторської заборгованості підприємства (або сума заборгованості окремо по товарному і споживчому кредиту), тис. грн.; OA – загальна сума оборотного капіталу підприємства, тис. грн.	Показує питому вагу дебіторської заборгованості в загальній вартості оборотних активів	Зменшення

1	2	3	4
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості ($K_{одз}$)	$K_{одз} = BP / ДЗ \text{ сер.}$, де BP – виручка від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг, без ПДВ, акцизів та ін. відрахувань, тис. грн.; ДЗ сер. – середньорічна вартість дебіторської заборгованості підприємства, тис. грн.	Показує, в скільки разів виручка від реалізації перевищує середній залишок дебіторської заборгованості. Кількість оборотів грошових коштів, інвестованих в дебіторську заборгованість	Збільшення
Період погашення (інкасації) дебіторської заборгованості, днів ($T_{одз}$)	$T_{одз} = ДП / K_{одз}$, де ДП – кількість днів в звітному періоді (365 днів); $K_{одз}$ – коефіцієнт обертання дебіторської заборгованості, обор.	Середній період інкасації дебіторської заборгованості, тобто її погашення	Зменшення
Коефіцієнт простроченої дебіторської заборгованості ($K_{пдз}$)	$K_{пдз} = ДЗ пр / ДЗ$, де ДЗ пр. – сума дебіторської заборгованості, неоплаченої в передбачуваний строк, тис. грн.; ДЗ – загальна сума дебіторської заборгованості підприємства, тис. грн.	Показує питому вагу простроченої дебіторської заборгованості в загальному її об'ємі	Зменшення
Середній «вік» простроченої (сумнівної, безнадійної) дебіторської заборгованості ($T_{пдз}$)	$T_{пдз} = ДЗ \text{ сер.} / BPд$, де ДЗ сер. – середній залишок дебіторської заборгованості (сумнівної, безнадійної), неоплаченої в передбачуваний строк, тис. грн.; BPд – сума одноденного обороту по реалізації в звітному періоді, тис. грн.; ДП – кількість днів в звітному періоді (365 днів);	Показує середню тривалість періоду прострочення погашення дебіторської заборгованості	Зменшення
Ефект, отриманий від відволікання оборотного капіталу в дебіторську заборгованість ($E^{дз}$)	$E^{дз} = П^{дод} - ПВ^{дз} - ФВ^{дз}$, де $П^{дод}$ – додатковий прибуток підприємства, отриманий від збільшення об'єму реалізації продукції за рахунок надання кредиту, тис. грн.; $ПВ^{дз}$ – поточні затрати підприємства, пов'язані з організацією кредитування покупців та інкасації боргу, тис. грн.; $ФВ^{дз}$ – сума прямих фінансових втрат від неповернення боргу покупців, тис. грн.	Показує величину додаткового доходу, отриманого від збільшення об'єму реалізації продукції за рахунок надання комерційного кредиту	Збільшення
Коефіцієнт ефективності відволікання оборотного капіталу в дебіторську заборгованість ($K_{Е^{дз}}$)	$K_{Е^{дз}} = E^{дз} / ДЗ \text{ сер.}$, де $E^{дз}$ – це сума ефекту отриманого від відволікання оборотного капіталу в дебіторську заборгованість, тис. грн.; ДЗ сер. – середній залишок дебіторської заборгованості по розрахункам з покупцями в звітному періоді, тис. грн.	Показує питому вагу додаткового доходу, отриманого від збільшення об'єму реалізації продукції за рахунок надання комерційного кредиту, середньорічній величині дебіторської заборгованості	Збільшення
Коефіцієнт рентабельності оборотних активів ($K_{РОА}$)	$K_{РОА} = Пдоп / OA \text{ сер.}$, де Пдоп – прибуток до оподаткування, тис. грн.; OA сер. – середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.	Показує, скільки прибутку припадає на одиницю оборотних активів підприємства	Збільшення
Інтегральний показник ефективності використання оборотних активів	$I_1 = \sqrt{\frac{K_{ооа} \times K_{роа}}{100}}$, де $K_{ооа}$ – коефіцієнт оборотності оборотних активів; $K_{роа}$ – рентабельність оборотних активів.	-	Тенденція до зростання інтегрального показника ефективності використання оборотних активів свідчить про позитивні зрушення у використанні цього виду ресурсу, і навпаки — тенденція до зниження його ставить перед підприємством невідкладні завдання щодо формування джерел надходження оборотних коштів.

Додаток Б

Річна фінансова звітність ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2019 рік

Підприємство <u>Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод»</u> Територія <u>КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ</u> Організаційно-правова форма господарювання <u>ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ</u> Вид економічної діяльності <u>Перероблення молока, виробництво масла та сиру</u> Середня кількість працівників <u>948</u> Одиниця виміру : тис. грн. Адреса <u>07700 Київська область Яготинський р-н м. Яготин вул. Шевченка, буд. 213, т.(04575) 5-59-88</u>	Дата (рік, місяць, число) за СДРПОУ за КОАТУУ за КОПФГ за КВЕД	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <th colspan="3">Коди</th> </tr> <tr> <td style="width: 33%;">2020</td> <td style="width: 33%;">01</td> <td style="width: 33%;">01</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center;">00446003</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center;">3225510100</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center;">250</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center;">10.51</td> </tr> </table>	Коди			2020	01	01	00446003			3225510100			250			10.51		
Коди																				
2020	01	01																		
00446003																				
3225510100																				
250																				
10.51																				

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на "31" грудня 2019 р.

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	--	--
первісна вартість	1001	--	--
накопичена амортизація	1002	--	--
Незавершені капітальні інвестиції	1005	--	--
Основні засоби	1010	288984	299742
первісна вартість	1011	497008	555394
знос	1012	208024	255652
Інвестиційна нерухомість	1015	--	--
Довгострокові біологічні активи	1020	--	--
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	--	--
інші фінансові інвестиції	1035	77225	77225
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	--	115
Відстрочені податкові активи	1045	--	--
Інші необоротні активи	1090	--	23633
Усього за розділом I	1095	366209	400715
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	111350	106923
Виробничі запаси	1101	70728	68487
Незавершене виробництво	1102	6042	4990
Готова продукція	1103	30856	30989
Товари	1104	3724	2457
Поточні біологічні активи	1110	--	--
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	315882	414886
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	8745	8394
з бюджетом	1135	37	13105
у тому числі з податку на прибуток	1136	--	--
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	380464	386072
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	913	7416
Поточні фінансові інвестиції	1160	--	--
Гроші та їх еквіваленти	1165	33152	19270
Готівка	1166	23	19
Рахунки в банках	1167	33129	19251
Витрати майбутніх періодів	1170	187	197

Інші оборотні активи	1190	1011	130
Усього за розділом II	1195	851741	956393
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	--	--
Баланс	1300	1217950	1357108

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3797	3797
Капітал у дооцінках	1405	--	--
Додатковий капітал	1410	--	--
Резервний капітал	1415	--	--
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	450918	524553
Неоплачений капітал	1425	--	--
Вилучений капітал	1430	--	--
Усього за розділом I	1495	454715	528350
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	--	--
Довгострокові кредити банків	1510	--	--
Інші довгострокові зобов'язання	1515	163493	219143
Довгострокові забезпечення	1520	--	--
Цільове фінансування	1525	--	--
Усього за розділом II	1595	163493	219143
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	154819	129238
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	--	6225
товари, роботи, послуги	1615	155939	172321
розрахунками з бюджетом	1620	13066	14344
у тому числі з податку на прибуток	1621	9087	2807
розрахунками зі страхування	1625	1266	1486
розрахунками з оплати праці	1630	4645	5293
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	1789	2988
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	215919	208694
Поточні забезпечення	1660	9567	14599
Доходи майбутніх періодів	1665	--	--
Інші поточні зобов'язання	1690	42732	54427
Усього за розділом III	1695	599742	609615
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	--	--
Баланс	1900	1217950	1357108

Генеральний директор

(підпис)

Сіренко Олександр Олександрович

Головний бухгалтер

(підпис)

Каплій Оксана Олександрівна

Підприємство Товариство з додатковою відповідальністю
«Яготинський маслозавод»

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

Коди		
2020	01	01
00446003		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2019 рік

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3495741	3201672
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2566752)	(2342351)
Валовий: прибуток	2090	928989	859321
збиток	2095	(--)	(--)
Інші операційні доходи	2120	5869	5034
Адміністративні витрати	2130	(33139)	(26531)
Витрати на збут	2150	(581379)	(446501)
Інші операційні витрати	2180	(22961)	(23455)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	297379	367868
збиток	2195	(--)	(--)
Дохід від участі в капіталі	2200	--	--
Інші фінансові доходи	2220	3503	5477
Інші доходи	2240	19	116
Фінансові витрати	2250	(79520)	(62482)
Втрати від участі в капіталі	2255	(--)	(--)
Інші витрати	2270	(3)	(1421)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	221378	309558
збиток	2295	(--)	(--)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-36637	-55849
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	--	--
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	184741	253709
збиток	2355	(--)	(--)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	--	--
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	--	--
Накопичені курсові різниці	2410	--	--
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	--	--
Інший сукупний дохід	2445	--	--
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	--	--
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	--	--
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	--	--
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	184741	253709

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	2068674	1944364
Витрати на оплату праці	2505	147942	109285
Відрахування на соціальні заходи	2510	29646	23122
Амортизація	2515	56513	37373
Інші операційні витрати	2520	545613	417387
Разом	2550	2848388	2531531

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	--	--
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	--	--
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	--	--
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	--	--
Дивіденди на одну просту акцію	2650	--	--

Генеральний директор

(підпис)

Сіренко Олександр Олександрович

Головний бухгалтер

(підпис)

Каплій Оксана Олександрівна

Підприємство Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод»

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

Коди		
2020	01	01
00446003		

**Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 2019 рік**

Форма № 3

Код за ДКУД

1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:	3000	4028859	3685041
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)			
Повернення податків і зборів	3005	--	--
у тому числі податку на додану вартість	3006	--	--
Цільового фінансування	3010	2415	2031
Надходження від повернення авансів	3020	134441	159105
Інші надходження	3095	519	522
Витрачання на оплату:	3100	(3643790)	(3424461)
Товарів (робіт, послуг)			
Праці	3105	(117995)	(87029)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(31067)	(23294)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(134085)	(106774)
Зобов'язання з податку на прибуток	3116	(42939)	(55474)
Зобов'язання з податку на додану вартість	3117	(59755)	(27351)
Зобов'язання з інших податків і зборів	3118	(1216)	(1277)
Інші витрачання	3190	(15090)	(12915)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	224207	192226
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:	3200	--	--
фінансових інвестицій			
необоротних активів	3205	219	1993
Надходження від отриманих:	3215	34	--
відсотків			
дивідендів	3220	--	--
Надходження від деривативів	3225	--	--
Надходження від погашення позик	3230	7000	5000
Інші надходження	3250	--	--
Витрачання на придбання:	3255	(--)	(--)
фінансових інвестицій			
необоротних активів	3260	(62459)	(100332)
Виплати за деривативами	3270	(--)	(--)
Витрачання на надання позик	3275	(14485)	(5000)
Інші платежі	3290	(--)	(--)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-69691	-98339
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:	3300	--	--
Власного капіталу			
Отримання позик	3305	746405	689060
Інші надходження	3340	1154	355
Витрачання на:	3345	(--)	(--)
Викуп власних акцій			
Погашення позик	3350	729757	749896
Сплату дивідендів	3355	(162615)	(--)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(22995)	(13190)
Інші платежі	3390	(--)	(--)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-167808	-73671
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-13292	20216

Залишок коштів на початок року	3405	33152	13430
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	-590	-494
Залишок коштів на кінець року	3415	19270	33152

Генеральний директор

(підпис)

Сіренко Олександр Олександрович

Головний бухгалтер

(підпис)

Каплій Оксана Олександрівна

Підприємство Товариство з додатковою відповідальністю
«Яготинський маслозавод»

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

Коди		
2020	01	01
00446003		

Звіт про власний капітал
за 2019 рік

Форма № 4

Код за ДКУД **1801005**

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	3797	--	--	--	450918	--	--	454715
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	--	--	--	--	--	--	--	--
Виправлення помилок	4010	--	--	--	--	--	--	--	--
Інші зміни	4090	--	--	--	--	--	--	--	--
Скоригований залишок на початок року	4095	3797	--	--	--	450918	--	--	454715
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	--	--	--	--	184741	--	--	184741
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	--	--	--	--	--	--	--	--
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200	--	--	--	--	-110000	--	--	-110000
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	--	--	--	--	--	--	--	--
Відрахування до резервного капіталу	4210	--	--	--	--	--	--	--	--
Внески учасників : Внески до капіталу	4240	--	--	--	--	--	--	--	--
Погашення заборгованості з капіталу	4245	--	--	--	--	--	--	--	--
Вилучення капіталу : Викуп акцій (часток)	4260	--	--	--	--	-1171	--	--	-1171
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	--	--	--	--	--	--	--	--
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	--	--	--	--	--	--	--	--
Вилучення частки в капіталі	4275	--	--	--	--	--	--	--	--
Інші зміни в капіталі	4290	--	--	--	--	65	--	--	65
Разом змін у капіталі	4295	--	--	--	--	73635	--	--	73635
Залишок на кінець року	4300	3797	--	--	--	524553	--	--	528350

Генеральний директор

_____ (підпис)

Сіренко Олександр Олександрович

Головний бухгалтер

_____ (підпис)

Каплій Оксана Олександрівна

Додаток В

Річна фінансова звітність ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2020 рік

			КОДИ
		Дата	01.01.2021
Підприємство	Товариство з додатковою відповідальністю "Яготинський маслозавод"	за ЄДРПОУ	00446003
Територія	Київська область, м.Яготин	за КОАТУУ	3225510100
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з додатковою відповідальністю	за КОПФГ	250
Вид економічної діяльності	Перероблення молока, виробництво масла та сиру	за КВЕД	10.51
Середня кількість працівників: 918			
Адреса, телефон: 07700 м.Яготин, Шевченка, 213, (04575)5-59-88			
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	☐		
за міжнародними стандартами фінансової звітності	☒		

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2020 р. Форма №1

		Код за ДКУД	1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	0	0
первісна вартість	1001	0	0
накопичена амортизація	1002	(0)	(0)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	299 742	449 730
первісна вартість	1011	555 394	745 525
знос	1012	(255 652)	(295 795)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	77 225	52 495
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	115	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	23 633	19 734
Усього за розділом I	1095	400 715	521 959

II. Оборотні активи			
Запаси	1100	106 923	166 210
Виробничі запаси	1101	68 487	80 177
Незавершене виробництво	1102	4 990	5 528
Готова продукція	1103	30 989	75 317
Товари	1104	2 457	5 188
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	414 886	443 374
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	8 394	7 737
з бюджетом	1135	13 105	912
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	19
із внутрішніх розрахунків	1145	386 072	389 781
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	7 416	7 765
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	19 270	10 217
Готівка	1166	19	2
Рахунки в банках	1167	19 251	10 215
Витрати майбутніх періодів	1170	197	249
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	130	1 182
Усього за розділом II	1195	956 393	1 027 446
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1200	0	0
	1300	1 357 108	1 549 405

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 797	3 797
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	1 528
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	524 553	587 459
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	528 350	592 784

II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	219 143	201 451
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	219 143	201 451
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	129 238	216 608
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	6 225	8 185
товари, роботи, послуги	1615	172 321	201 194
розрахунками з бюджетом	1620	14 344	4 840
у тому числі з податку на прибуток	1621	2 807	499
розрахунками зі страхування	1625	1 486	1 794
розрахунками з оплати праці	1630	5 293	6 461
одержаними авансами	1635	0	25
розрахунками з учасниками	1640	2 988	1 790
із внутрішніх розрахунків	1645	208 694	290 562
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	14 599	17 938
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	54 427	5 773
Усього за розділом III	1695	609 615	755 170
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	1 357 108	1 549 405

Керівник

Косяченко Сергій Олександрович

Головний бухгалтер

Каплій Оксана Олександрівна

Підприємство

Товариство з додатковою відповідальністю
"Яготинський маслозавод"Дата
за ЄДРПОУ

КОДИ
01.01.2021
00446003

Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)

за 2020 рік
Форма №2

I. Фінансові результати

Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 166 323	3 160 485
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2 657 868)	(2 566 752)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	508 455	593 733
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	3 332	5 869
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(33 076)	(33 139)
Витрати на збут	2150	(239 378)	(246 123)
Інші операційні витрати	2180	(15 995)	(22 961)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	223 338	297 379
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	2 539	3 503

Інші доходи	2240	24 903	19
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(72 302)	(79 520)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(24 739)	(3)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	153 739	221 378
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-24 192	-36 637
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	129 547	184 741
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	129 547	184 741

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	3 111 347	2 068 674
Витрати на оплату праці	2505	163 734	147 942
Відрахування на соціальні заходи	2510	35 183	29 646
Амортизація	2515	62 277	56 513
Інші операційні витрати	2520	641 210	545 613
Разом	2550	4 013 751	2 848 388

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,000000	0,000000
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,000000	0,000000
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Керівник

Косяченко Сергій Олександрович

Головний бухгалтер

Каплій Оксана Олександрівна

Підприємство

Товариство з додатковою відповідальністю
"Яготинський маслозавод"

Дата

за ЄДРПОУ

КОДИ
01.01.2021
00446003

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

За 2020 рік

Форма №3

Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	4 262 549	4 028 859
Повернення податків і зборів	3005	0	0
у тому числі податку на додану вартість	3006	0	0
Цільового фінансування	3010	3 119	2 415
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	0	0
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	0	0
Надходження від повернення авансів	3020	317 729	134 441
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	740	0
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	140	0
Надходження від операційної оренди	3040	0	0
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	0	0
Надходження від страхових премій	3050	0	0
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	0	0
Інші надходження	3095	228	519
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(4 185 891)	(3 643 790)
Праці	3105	(135 295)	(117 995)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(35 824)	(31 067)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(104 083)	(134 085)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(26 664)	(42 939)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(54 435)	(59 755)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(22 984)	(1 216)
Витрачання на оплату авансів	3135	(24)	(0)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(0)	(0)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(0)	(0)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(0)	(0)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(0)	(0)
Інші витрачання	3190	(5 197)	(15 090)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	118 191	224 207
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	0	0

необоротних активів	3205	0	219
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	0	34
дивідендів	3220	0	0
Надходження від деривативів	3225	0	0
Надходження від погашення позик	3230	7 000	7 000
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	0	0
Інші надходження	3250	0	0
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	(0)	(0)
необоротних активів	3260	(208 189)	(62 459)
Виплати за деривативами	3270	(0)	(0)
Витрачання на надання позик	3275	(7 000)	(14 485)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(0)	(0)
Інші платежі	3290	(0)	(0)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-208 189	-69 691
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	0	0
Отримання позик	3305	7 651 672	746 405
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	0	0
Інші надходження	3340	0	1 154
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(0)	(0)
Погашення позик	3350	(7 552 149)	(729 757)
Сплату дивідендів	3355	(1 312)	(162 615)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(18 591)	(22 995)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(0)	(0)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(0)	(0)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(0)	(0)
Інші платежі	3390	(0)	(0)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	79 620	-167 808
Чистий рух коштів за звітний період	3400	-10 378	-13 292
Залишок коштів на початок року	3405	19 270	33 152
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	1 325	-590
Залишок коштів на кінець року	3415	10 217	19 270

Керівник

Косяченко Сергій Олександрович

Головний бухгалтер

Каплій Оксана Олександрівна

Додаток Г

Річна фінансова звітність ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2019 рік

Підприємство	ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД"	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2022	01	01
			00446003		

(найменування)
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2021 р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 103 661	3 166 323
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2 784 504)	(2 657 868)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	319 157	508 455
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	23 650	3 332
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(33 130)	(33 076)
Витрати на збут	2150	(254 742)	(239 378)
Інші операційні витрати	2180	(34 147)	(15 995)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	20 788	223 338
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	1 512	2 539
Інші доходи	2240	58 650	24 903
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(87 142)	(72 302)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(57 127)	(24 739)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	153 739
збиток	2295	(63 319)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	(24 192)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	129 547
збиток	2355	(63 319)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(63 319)	129 547

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	2 237 345	2 208 944
Витрати на оплату праці	2505	168 573	163 734
Відрахування на соціальні заходи	2510	38 327	35 183
Амортизація	2515	79 243	62 277
Інші операційні витрати	2520	197 946	194 806
Разом	2550	2 721 434	2 664 944

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Косяченко Сергій Олександрович

Каплій Оксана Олександрівна

ПЕРЕВІРЕНО АУДИТОРОМ
ТОВ АК «Кроу Україна»

10.06.22 *С. Косяченко* *О. Каплій*

Підприємство

ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЯГОТИНСЬКИЙ
МАСЛОЗАВОД"

(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2022	01	01
00446003		

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за Рік 2021 р.

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	4 176 191	4 262 549
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	8 298	3 119
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	-	-
Надходження від повернення авансів	3020	259 493	317 729
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	257	740
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	41	140
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	58 805	228
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(4 169 760)	(4 185 891)
Праці	3105	(141 702)	(135 295)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(38 271)	(35 824)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(117 726)	(104 083)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(499)	(26 664)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(80 189)	(54 435)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(37 038)	(22 984)
Витрачання на оплату авансів	3135	(-)	(24)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(-)	(-)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(8 044)	(5 197)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	27 582	118 191
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	7 000	7 000
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(44 589)	(208 189)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(7 000)	(7 000)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-44 589	-208 189
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	9 023 849	7 651 672
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	8 749 790	7 552 149
Сплату дивідендів	3355	(211 183)	(1 312)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(24 433)	(18 591)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	38 443	79 620
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	21 436	-10 378
Залишок коштів на початок року	3405	10 217	19 270
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	39	1 325
Залишок коштів на кінець року	3415	31 692	10 217

Керівник

Головний бухгалтер

Косяченко Сергій Олександрович

Каплій Оксана Олександрівна

ПЕРЕВІРЕНО АУДИТОРОМ
ТОВ АК «Кроу Україна»

10.06.22 / *Генеральний директор*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	(56)	-	-	(56)
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом зміни капіталі	4295	-	-	-	-	(63 375)	-	-	(63 375)
Залишок на кінець року	4300	3 797	-	-	1 528	524 076	-	-	529 401

Керівник

Головний бухгалтер

Сергій
Олександрович
Косяченко

Оксана
Олександрівна
Каплій

Косяченко Сергій Олександрович

Каплій Оксана Олександрівна

ПЕРЕВІРЕНО АУДИТОРОМ
ТОВ АК «Кроу Україна»
10.06.22